

ISSN 2671-1036
No. 01 / June 2019

SLÖCRO Business Mirror

Gospodarsko zrcalo

Intra lighting

Arhitekturna rasvjeta i pametna svjetlosna rješenja

Misija Intra lightinga je rješavanje svih izazova, vezanih na rasvjetu. Stvaramo ugodne radne prostore, vodeći računa o energetske učinkovitosti, zdravlju i zadovoljstvu korisnika prostora.

Tridesetgodišnja tradicija, 7-godišnje jamstvo na naše proizvode, stalna ulaganja u istraživanje i razvoj novih i inoviranih proizvoda, širok portfolio proizvoda, osjećaj za estetiku, međunarodne nagrade za dizajn i tehničku izvedbu te odgovornost za okoliš svrstavaju nas među vodeće tvrtke u području rasvjete. Prisutni smo s našim rješenjima rasvjete u više od 60 zemalja svijeta te smo ponosni, da smo rasvjetnim rješenjima opremili i neke od najvećih multinacionalnih tvrtki (Facebook, Microsoft, Ferrari, Armani, IKEA ...).

Alati podrške jednostavni su za korisnike (web katalog, BIM, Intra kalkulator, Intra konstruktor, All in one box, sve on line ...)

Projektni odjel Intra lightinga pruža korisniku cjelokupnu podršku prije odabira rasvjete oslušujući specifičnosti zahtjeva korisnika (svjetlo-tehnički proračun, prijedlog rješenja, proračun ušteda ...), kao i u fazi korištenja.

Naša je filozofija:

Svjetlo gdje ga treba, kada ga treba i koliko ga treba.

Intra lighting d.o.o.

Ulica grada Vukovara 269d; 10000 Zagreb
Tel.: 01/6389136; 01/6389141
e-mail: info@intra-lighting.com
www.intra-lighting.com

Sjedište
Intra lighting d.o.o.
Miren 137b; 5291 Miren, Slovenija

Uvodnik Poštovani čitatelji,

punih sedamnaest godina SLO CRO Poslovni klub razvija svoju viziju: napredak susjeda koristan je obostrano i zasigurno nije binarna jednadžba. Naprotiv, kako poslovnici kažu: zajedno smo jači. Da bismo bili zajedno moramo se susretati. Moramo se družiti, razgovarati, izmjenjivati iskustva. Klub želi povezati gospodarstva ali i sve aktere u obje zemlje vezane za ekonomsku politiku. Poticanjem međusobnih razgovora jedni u drugima prepoznajemo suradnike, partnere, prijatelje čiji se odnos temelji na povjerenju. Samo povjerenjem može se utemeljiti konstruktivna razmjena znanja i poslovnih ideja. To je Klubu lajtmotiv svih dosadašnjih, ali i budućih susreta.

Pred vama je prvi broj revije SLO CRO Business Mirror, u izdanju SLO CRO Poslovnog kluba. Cilj je informirati ne samo članove i prijatelje već i širu gospodarsku javnost o postojanju Kluba, te našim ciljevima, aktivnostima i planovima. Želimo povećati svoju prepoznatljivost, a istovremeno pružiti prostor članovima da u reviji predstavljaju svoja promišljanja, ideje i rješenja.

Slovensko-hrvatski odnosi - što reći o njima? Političarima se diže kosa na glavi, a novinari time pune stupce i naslovnice, stavljajući gospodarske odnose Slovenije i Hrvatske u izvanzemaljske okvire, ne samo zato što se od 2012. godine robna razmjena udvostručila, već i stoga što uvijek ima prostora za daljnji rast.

Slovenski i hrvatski jezik su različiti, no poslovni jezik povezuje, poznat je

i razumljiv svima. Stoga je naša revija dvojezična. Mada nije praksa ali nam je želja naglasiti kako jezik nije i ne mora biti prepreka u razumijevanju slovenskih i hrvatskih gospodarstvenika.

» SLO CRO POSLOVNI KLUB ŽELI POVEZATI DRŽAVI V GOSPODARSTVU SKOZI POVEZOVANJE KLJUČNIH OSEB EKONOMSKE POLITIKE. S SPODBUJANJEM MEDSEBOJNIH POGOVOROV DRUG V DRUGEM PREPOZNAVAMO SODELAVCE, PARTNERJE IN PRIJATELJE, KATERIH ODNOS TEMELJI NA ZAUPANJU. KLUBA NE ZANIMAJO STEREOTIPI IN PREDSODKI. USMERJEN JE V SODELOVANJE IN PARTNERSTVO TER POSLOVNE PRILUŽNOSTI, KI IZ TEGA IZVIRAJO. PRISPEVATI ŽELIMO K BOLJŠEMU RAZUMEVANJU IN USTVARJANJU BOLJŠE PRIHODNOSTI ZA OBE DRŽAVI. «

Osobito mi je drago skrenuti vam pozornost na dva članka makrotematike: dr. sc. Ondřeja Dvouletýa, neovisnoga češkog analitičara, koji je ponovno potvrdio međusobni značaj slovenskog i hrvatskog gospodarstva, a mr.sc. Tatjana Pajnikihar - Napret je odlično predstavila aktualnu problematiku minimalnih plaća.

Tranzijsko razdoblje još će dugo biti važna tema proučavanja brojnih teoretičara. Pravo pitanje je što bi Hrvatska i Slovenija mogle jedna od druge naučiti,

DR. SC. SAŠA MUMINOVIĆ
Predsjednik SLO CRO Poslovnog kluba

posebice od onih uspješnijih a nebitno je radi li se o hrvatskom ili slovenskom poduzeću. Važno je radi li se o uspješnom ili neuspješnom poduzeću, uspješnim ili neuspješnom poduzetniku. Distinkcija s nacionalnim predznakom ne postoji.

Političkim temama bismo mogli posvetiti sate i sate, raspravljati i prepucavati se ali ne smetnuti s uma da svaka analiza ima smisla samo ako iza nje slijedi akcija. U suprotnom ostaje tek tinta na papiru kao instrument za politikanstvo. Moramo tražiti nove putove, gledati u budućnost, otvarati nove prilike uspješnoga razvoja.

SLO CRO Poslovni klub ne zanimaju stereotipije i predrasude. Okrenut je suradnji, partnerstvu i poslovnim prilikama koje iz njih proizlaze. Želja nam je doprinijeti boljem razumijevanju i stvaranju bolje budućnosti obiju zemalja.

Nadam se da ćete uživati u čitanju naše revije te preporučiti naš Klub svojim poslovnim partnerima.

I na kraju, želim nam svima sretan Dan državnosti!

SLO CRO Business Mirror
SLO CRO Gospodarsko zrcalo

Ime publikacije:
SLO CRO Business Mirror / SLO CRO Gospodarsko zrcalo

Sufinancira ga:
SPIRIT Javna Agencija Republike

Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije tujih investicij in tehnologije

Glavni urednik:
dr. sc. Saša Muminović
Izvršna urednica:
Vesna Vukšinič Zmaić

Lektoriranje slovenskoga jezika:
Mateja Klemenčič
Prijevod na hrvatski: Vida Srdoč

Lektoriranje hrvatskoga jezika:
Dunja Gaj

Oblikovanje i grafička priprema:
AIKO, Maja Cerjak s.p.
Tisak: Aero Print, www.aprint.net
Naklada: 500 kom

Izdavač:
SLO CRO Poslovni klub slovenskih i hrvatskih gospodarstvenika
Koturaška 69, 10000 Zagreb

Zdravlje,
pa sve
ostalo.

Dopunsko zdravstveno
osiguranje

 triglavzdravlje

Godina u klubu

Minimalna plaća u
Sloveniji i Hrvatskoj

GDPR - za organizacije
predstavlja veliki zalogaj

I feel sLOVEEnia,
marka Slovenije

**GREEN
CREATIVE
SMART**

03 **UVODNIK**
Riječ predsjednika

06 **TAD I SAD**
Počeci Poslovnog kluba
Brojne ideje prenosili smo s jedne na
druhu stranu granice
Godina u klubu

14 **INTERVJU**
Najbolji primjer povezivanja
upravo je SLO CRO Poslovni klub
Očekujem dosta posla ali i
značajan napredak u odnosima

18 **ZA USPOREDBU**
Slovenija, Hrvatska i razvoj
međunarodne trgovine
Minimalna plaća u Sloveniji i
Hrvatskoj
Prekogranične poslovne prilike i
pravila

33 **PREPOZNATLJIVOST 365**
I FEEL sLOVEEnia, marka Slovenije
Može li hrvatski turizam 365?

41 **IZAZOVI**
Godina primjene GDPR-a
Godine zalaganja za održivi razvoj u
Hrvatskoj
Dani Slovenije u Slavoniji
GDPR - za organizacije predstavlja
veliki zalogaj

54 **ČLANOVI KLUBA**
Člani kluba

sadržaj vsebina

Počeci Poslovnog kluba

Autor: Vesna Vukšinič Zmaić

Foto: osebni arhiv dr. Riana Benko

Počeci Poslovnoga kluba sežu u 2002. godinu, kad se pojavila potreba za većim gospodarskim povezivanjem među državama. Tada je u Veleposlanstvu Republike Slovenije u Zagrebu ekonomska savjetnica bila dr. Riana Benko. Na jednom od tadašnjih susreta gospodarstvenika kod Veleposlanika, dr. Benko je predložila da se osnuje Poslovni klub slovensko-hrvatskih gospodarstvenika. Kako pamti početke Kluba, pitali smo tadašnju ekonomsku savjetnicu i njegovu prvu predsjednicu.

Dr. Benko smo pitali o počecima Kluba »Klub smo osnovali 2002. godine u suradnji s tadašnjom direktoricom Mure u Republici Hrvatskoj, Lidijom Žderić, koja je imenovana za predsjednicu kluba. Susrete s gospodarstvenicima imali smo barem četiri put godišnje, obično u hotelu blizu Veleposlanstva, gdje su se održavala predavanja na neku od aktualnih tema.

Mercator i Merkur tada su gradili trgovačke centre po čitavoj Hrvatskoj a u njima su imali svoje prostorije također i druga slovenska poduzeća. Otvarala su se po dva trgovačka centra godišnje, bila sam na svim otvorenjima. Praktički, sva važna slovenska poduzeća imala su svoja predstavništva u Republici Hrvatskoj, kojima su rukovodili hrvatski direktori. To su bila poduzeća s područja prehrane - Kolinska, Mlinotest, Ljubljanske mlekarne, Droga, Perutnina Ptuj, MIP Nova Gorica, iz farmaceutske industrije - Lek i Krka, turistička poduzeća - Kompas, osiguranje - Sava, ili poduzeća kao što su: Ilirika, Tomos, Mura, Polzela, Prevent, Istrabenz, Ciciban, Mercator, Merkur, Ljubljanska banka, Rog, itd. U ono vrijeme slovenska su poduzeća kupovala hrvatska. Slovensko je gospodarstvo bilo na vrhuncu. Zatim je počela gospodarska kriza i slika se okrenula.«

Važnu ulogu imaju ekonomski savjetnici

Jedan od većih projekata, kojih se dr. Benko kao i prva predsjednica Lidija Žderić sjećaju, donacije su za stipendije za studij na poslovnoj školi u Bledu. Donaciju u visini od 20.000 DM prikupili su članovi kluba. Tom su prigodom u hotelu Westin nastupali Zoran Predin i Gibonni, dok je Zdravko Počivalšek, tadašnji direktor Terma Podčetrtek, ždrijebom jednom sretniku dodijelio nagradni paket – tjedan dana

Z leve: Marta Kos, Riana Benko, Lidija Žderić

u termama. Drugi veći događaj bilo je savjetovanje organizirano u Muzeju za obrt i malo gospodarstvo u Zagrebu na temu suradnje među državama, gdje su pozvani slovenski i hrvatski predstavnici iz gospodarstva, politike i diplomacije. Susret je otvorila tadašnja zamjenica direktora Slovenske gospodarske komore Marta Kos. S toga nam je događaja dr. Benko prosljedila i dvije fotografije, koje ovdje objavljujemo. Dr. Riana Benko izjavila je da je rad u Veleposlanstvu u Zagrebu bio najljepši dio njezine karijere, dok je prva predsjednica rekla da bez tadašnje ekonomske savjetnice u Veleposlanstvu, počeci Kluba sigurno ne bi bili tako uspješni. Dodala je da su tada i gospodarski odnosi između država bili još prilično rigidni ali su se problemi ipak rješavali promptno i s velikom mjerom pozitivne usmjerenosti i dobre volje.

Druga polovica

Gospođa Žderić bila je predsjednica Kluba do 2007. godine, potom je klub stagnirao sve do dolaska veleposlanika Vojka Volka i ekonomskog savjetnika Bojana Škode. Predsjednik Kluba do 2011. godine bio je Ignac Rutar, poslije njega je na mjesto predsjednika Poslovnog kluba došao Tomaž Kačar, koji je još i danas aktivni član Upravnog odbora kluba. Godine

Z leve: Veleposlanik R Slovenije u Zagrebu Matjaž Kovačič, Miha Brejc, Marta Kos, Dunja Konjevod

2014. predsjedavanje Klubom preuzeo je Goran Berić, dok je dopredsjednik Kluba postao Branko Roglič. Ulogu ekonomskoga savjetnika u Veleposlanstvu sve do nedavno odlično je obavljao Jakob Štunf.

Kako dalje

SLO CRO Poslovni klub slovenskih i hrvatskih gospodarstvenika u velikoj se mjeri financira putem javnog raspisa natječaja Javne agencije Republike Slovenije za poticanje poduzetništva, internacionalizacije, stranih investicija i tehnologije - SPIRIT. U svibnju 2018. godine mjesto predsjednika Kluba preuzeo je dr. Saša Muminović. Pripremili smo nekoliko odličnih događaja o kojima pišem u nastavku. Nešto je sigurno – i to čitatelji našega magazina sigurno znaju: dobar produkt ili ideja naći će svoj put prema kupcu, neovisno o granicama, politici ili preprekama.

SLO CRO Poslovni klub je tu da ponudi priliku za lakše, brže i učinkovitije poslovanje. Da poveže ljude i poduzeća, koji imaju slične interese. Valja, dakle, čestitati svim pojedincima i članovima, koji su doprinijeli da se Klub sve ove godine održao ispunjavajući svoje ciljeve koji će 2020. godine proslaviti svoju punoljetnost.

»NEKAJ ZAGOTOVO DRŽI - IN TO BRALCI NAŠEGA MAGAZINA ZAGOTOVO VESTE: DOBER PRODUKT ALI IDEJA NAJDE SVOJO POT DO KUPCA NEODVISNO OD MEJA, POLITIKE IN PREPREK.

SLO CRO POSLOVNI KLUB JE TUKAJ, DA PONUDI PRILOŽNOST LAŽJEGA, HITREJŠEGA IN UČINKOVITEJŠEGA POSLOVANJA. DA POVEŽE LJUDI IN PODJETJA, KI IMAJO PODOBNE INTERESE. ČESTITATI GRE TOREJ VSEM POSAMEZNIKOM IN ČLANOM, KI SO PRISPEVALI, DA SE JE KLUB VSA TA LETA OBDRŽAL, IZPOLNJEVAL SVOJE CILJE IN DA BO LETA 2020 PRAZNOVAL SVOJO POLNOLETNOST.«

Kratak pregled nekih od događanja u Poslovnom klubu s gostima 2013. - 2017.

- Siječanj 2017. - Poslovni doručak na kojemu su gostovali potpredsjednica Vlade RH i ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta **Martina Dalić** te državni tajnik **Mario Antonić**
- Ožujak 2017. - Poslovni doručak s Crowe Horwath - predavanje je vodio **Krešimir Lipovšček**
- Lipanj 2017. - Gost Poslovnoga doručka bio je ministar graditeljstva i prostornog uređenja Republike Hrvatske **Lovro Kušćević**
- Travanj 2016. - Poslovni klub je ugostio Slovenian Business club, iz Ljubljane. Predsjednik kluba **Marjan Batagelj** nazočnima je prezentirao klub. Gosti poslovnoga doručka bili su još **Vedrana Jelušić-Kašić** te **Jolanda Gabriel**
- Lipanj 2016. - Poslovni doručak, **Igor Zgrabljic**, poduzetnik i vlasnik konzultantskog društva Eleos svetovanje, imao je prezentaciju projekata zastupanja domaćih i stranih investitora
- Listopad 2016. - Poslovni doručak - počasni gost bio je **Michael Muller**, predsjednik uprave RBA banke, Hrvatska.
- Studeni 2016. - Počasni gost **Zdravko Počivalšek**. Analizu aktualne gospodarske situacije u Hrvatskoj i Sloveniji predstavio je **Hrvoje Stojić**
- Svibanj 2015 - Poslovni doručak s Podravkom - Gost predavač predsjednik uprave **Zvonimir Mršić**
- Svibanj 2015. - Gost predavač **Dejan Paravan** član uprave GEN I te područni direktor **Predrag Šeatović**
- Travanj 2015. - Poslovni doručak na kojem je gost predavač bio **Damir Kuštrak**, član Nadzornog odbora Agrokora, **Jure Radoš**, direktor nabave Konzuma, **Tomislav Čizmić**, direktor Mercatora u Hrvatskoj
- Srpanj 2014. - Počasni gost **Branko Roglič**, predsjednik Orbico Grupe.
- Studeni 2013. - Počasni gost predavač ministar pravosuđa **Orsat Miljenić**, koji je govorio o situacijskim okolnostima pravnog sustava R Hrvatske
- Ožujak 2013. - Skupština i prezentacije članova - susret s ministrom RH za poduzetništvo i obrt **Gordanom Marasom**, hotel Dubrovnik, Zagreb

Brojne ideje prenosili smo s jedne na drugu stranu granice

Autor: Vojko Volk

Vojko Volk diplomirani je politolog i diplomat, generalni konzul u Trstu, koji je od 2010. do 2015. godine bio veleposlanik Republike Slovenije u Zagrebu. Pitali smo ga kako ocjenjuje ulogu i aktivnosti Poslovnoga kluba za vrijeme svoga mandata.

VOJKO VOLK

Diplomirani je politolog i diplomat, generalni konzul u Trstu, koji je od 2010. do 2015. godine bio veleposlanik Republike Slovenije u Zagrebu.

Foto: Jure Eržen za Delo

U razdoblju kad se Hrvatska spremala za ulazak u EU, središnji značaj u Veleposlanstvu pridavali smo gospodarskim temama. Odlučili smo obnoviti uloge Poslovnoga kluba u kojem smo Bojan Škoda i ja vidjeli prigodu za redovitu razmjenu mišljenja s ljudima koji dolaze iz gospodarstva te ga razumiju neusporedivo bolje od nas diplomata.

»VSAJ DEL TEGA USPEHA LAHKO PRIPIŠEMO TUDI DOBRIM OCENAM, ANALIZAM, POGOVOROM IN DOBREM UZDUŠJU V ČASU SODELOVANJA S POSLOVNIM KLUBOM. ZATO SI ŽELIM, DA TAKO OSTANE TUDI VNAPREJ.«

Brojne smo ideje prenosili s jedne na drugu stranu strane granice i osobito me veseli da smo ih puno i ostvarili. Želim spomenuti investiciju poduzeća Calcit iz Gospiću, koja je zastala te smo probleme riješili "diplomatski", ili pak investiciju Ter-

ma Olimia iz Tuheljskih Toplica, koja je rezultat prekogranične suradnje, a i prijateljstva. U godinama prije ulaska u EU upozoravao sam da će ulazak Hrvatske u EU biti odlična prilika, koju će najbolje iskoristiti oni koji će se za to najbolje pripremiti. Na kraju su nekima moja upozorenja već dosadila, a zatim se dogodilo!

Rast gospodarske razmjene između Slovenije i Hrvatske nakon njezina ulaska u EU naglo je porastao i 2015. godine postigao visinu od 55 posto, što je bio rekord u cijeloj EU. Do danas smo opseg razmjene praktički već udvostručili, Hrvatska je postala naša četvrta gospodarska partnerica, dok je Slovenija Hrvatskoj postala treća gospodarska partnerica, odmah iza Njemačke i Italije.

Barem dio tog uspjeha možemo pripisati i dobrim procjenama, analizama, razgovorima, a i dobroj atmosferi u kojoj smo surađivali u Poslovnom klubu. Zato želim da tako ostane i dalje".

Pozdrav iz Trsta!
Vojko

Godina u klubu

Autor: Vesna Vukšinić Zmaić

Poslovni doručak: Energetika, zelena mobilnost - EDISON

Poslovni doručak SLO CRO poslovnog kluba održao se 26. 9. 2018. u hotelu Esplanade u Zagrebu, gdje se skupilo više od 60 članova, gospodarstvenika i ostalih gostiju iz Slovenije i Hrvatske. Počasni gost događaja bio je ministar zaštite okoliša i energetike Republike Hrvatske Tomislav Čorić.

Gost predavač Darko Levičar predstavio je nazočnima međunarodno partnerstvo EDISON - Eco Driving Innovative Solution and Networking, na osnovi kojega je Republika Slovenija postala laboratorij zelene mobilnosti. EDISON partnerstvo poznato je danas kao jedno od strateški najvažnijih projekata ekološkoga prometa u Europi, a njegov je koordinator gospodin Levičar.

»LAHKO REČEM, DA JE TO DOGODEK, KI JE ZDRUŽIL IMPRESIVNO ŠTEVILO SLOVENSКИH IN HRVAŠKIH GOSPODARSTVENIKOV, PRI ČEMER IMA SLO CRO POSLOVNI KLUB KLJUČNO VLOGO, SAJ UČINKOVITO POVEZUJE RAZLIČNE DELEŽNIKE V POSLOVNEM OKOLJU, OD POSLOVNEŽEV DO ODLOČEVALCEV. TODA SMISEL POSLOVNEGA KLUBA NI SAMO DRUŽENJE, TEMVEČ RAZVOJ IN ŠIRITEV INOVATIVNIH IDEJ O PRIHODNOSTI POSLOVNIH PROCESOV KOT TUDI KREPITEV HRVAŠKEGA IN SLOVENSKEGA PARTNERSTVA Z NAMENOM IZBOLJŠANJA GOSPODARSKEGA SODELOVANJA OBEH DRŽAV.«

DR. SC. TOMISLAV ČORIĆ (u sredini)

Ministar zaštite okoliša i energetike Republike Hrvatske

„Mogu konstatirati kako je riječ o događaju koji je okupio impozantan broj slovenskih i hrvatskih gospodarstvenika, a u čemu je ključnu ulogu imao SLO CRO Poslovni klub koji zaista povezuje različite dionike u poslovnom okruženju, od gospodarstvenika do donositelja odluka. No smisao poslovnoga kluba nije samo okupljanje, već razvijanje i širenje inovativnih ideja o budućnosti poslovnih procesa kao i jačanje hrvatskog i slovenskog partnerstva s ciljem unaprjeđenja što snažnije gospodarske suradnje dviju zemalja.

U svom je obraćanju ministar Čorić izrazio oduševljenje projektom EDISON te je nazočne informirao i o smjernicama promjena na području zamjenskih energenata za obnovljive izvore i predstavio dodatne aktivnosti i projekte na području zelene energije, koje ministarstvo izvodi.

Poslovni doručak: Kako razumjeti izazove na tržištu radne snage

Gospodarska delegacija SLO CRO Poslovnoga kluba skupila se na poslovnom doručku u Ljubljani 25. 10. 2018. u hotelu Slon. Predavateljica na događaju bila je državna tajnica u kabinetu predsjednika Vlade Republike Slovenije i bivša ministrica rada, obitelji, socijalne skrbi i jednakih mogućnosti u Republici Sloveniji dr. Anja Kopač-Mrak.

Foto: Anja Kopač-Mrak - osebni arhiv

DR. SC. ANJA KOPAČ-MRAK

Državna sekretarka v kabinetu predsednika Vlade Republike Slovenije

„Suradnja je ključ do uspjeha. Bez razgovora i slušanja ne možemo pomaknuti stvari na bolje, upravo to je svrha SLO CRO Business Cluba.“

Dr. Anja Kopač-Mrak počela je predavanje s pojmom inkluzivnoga rasta, kao vizijom budućnosti na tržištu radne snage s naglaskom na problematici mlađih i starijih osoba na tržištu radne snage, prekarnosti te prihodovnoj nejednakosti. Kopač-Mrak je naglasila da je i u buduću preduvjet za socijalnu državu stupanj radne aktivnosti. Europski je cilj do 2020. godine za populaciju od 20 do 64 godina 75 posto

»SODELOVANJE JE VEDNO KLJUČ DO USPEHA. BREZ POGOVOROV IN POSLUŠANJA NI MOGOČE PREMİKATI STVARI NA BOLJE IN RAVNO TO JE NAMEN SLO CRO POSLOVNEGA KLUBA.«

zaposlenost. Nakon pregleda i interpretacije aktualnih podataka o stupnju radne aktivnosti, predstavljene su i demografske projekcije te radna aktivnost starije populacije, gdje povećanje njezina broja predstavlja veliki izazov sutrašnjice. Predavateljica se na kraju svoje prezentacije dotakla i koncepta dostojnoga rada, koji je uvjet za kvalitetna i produktivna radna mjesta, te ih povezala s konceptom minimalne plaće i prihodovne nejednakosti.

Poslovni doručak: Mostovi povezuju

Naslov predavanja, kojega je SLO CRO Poslovni klub sa SID – Prvim kreditnim osiguranjem organizirao u utorak, 5. 2. 2019. u hotelu Sheraton u Zagrebu, odnosi se na predavanje Marjana Pipenbahera, inženjera građevinarstva i glavnoga projektanta brojnih mostova po svijetu i Pelješškoga mosta, koji poluotok Pelješac povezuje s kontinentom.

Izgradnja Pelješškoga mosta izniman je građevinski projekt, najveći u regiji, arhitektonski oblikovno rješenje mosta ide uz bok s najvećim u Europi pa i šire.

Počasni gost poslovnoga doručka bio je potpredsjednik Vlade RH i ministar graditeljstva i prostornog planiranja Predrag Štromar. U svom govoru je zahvalio na pozivu na događaj te članovima predstavio aktualne i buduće projekte ministarstva te Vlade RH.

Ministar Predrag Štromar sa Veleposlanicom i vodstvom kluba

Naglasio je da je zbog geografske blizine i jezične sličnosti gospodarska suradnja između Slovenije i Hrvatske iznimno važna te korisna u više aspekata za obje države.

PREDRAG ŠTROMAR

Potpredsjednik Vlade i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja

„Suradnja dvije susjedne zemlje ne samo da je potrebna, nego je i iznimno važna, kako zbog velikih projekata koji se provode u obje zemlje, tako i zbog razmjene iskustava. Da bi i Hrvatska i Slovenija bilježile rast na ljestvici konkurentnosti, moramo pronalaziti zajedničke teme i zajedno se razvijati. Ovakvi poslovni klubovi jako su dobar most između dvije zemlje.“

Susret gospodarstvenika na Vigredi u Zagrebu

SLO CRO Poslovni je klub u srijedu, 24. 4. 2019. u središtu Zagreba, na vrhu nebodera, u lokalu Zagreb Eye, zajedno s Veleposlanstvom Republike Slovenije u Zagrebu organizirao Susret gospodarstvenika na Vigredi u Zagrebu.

SLO CRO Poslovni klub tako je prvi put u Hrvatskoj predstavio četiri vinska podruma iz Bele Krajine, točnije iz Metlike; Butična vina Šturm, Hiša vina Pečarič, Vinska klet Prus i Vinska klet kmetijske zadruge Metlika.

Vigred u Zagrebu bio je društveni događaj SLO CRO Poslovnoga kluba, koji je više od 120 gospodarstvenicima i diplomatima iz cijeloga svijeta predstavio manje poznatu, ali jednako odličnu, vinsku, turističku i gastro regiju Slovenije.

S lijeve: Ivanka Badovinac, Andrej Škof, Polona i Martin Pečarič, Jože Prus, dr. Saša Muminović, Vesna Vukšinić Zmaić, Valentina i Maša Šturm, Darko Zevnik, Bernard Šrajner.

»NE SAMO DA JE POTREBNO, SODELOVANJE SOSEDNIJH DRŽAV JE TUDI IZJEMNO POMEMBNO, TAKO ZARADI OBSEŽNIH PROJEKTOV KOT TUDI ZARADI IZMENJAVE IZKUŠENJ.«

DA BI HRVAŠKA IN SLOVENIJA RASLE NA LESTVICI KONKURENČNOSTI, MORATA NAJTI SKUPNE TEME IN SE RAZVIJATI SKUPAJ. TAKŠNI POSLOVNI KLUBI SO ZELO DOBER MOST MED DRŽAVAMA.«

Poslovni doručak: Aktualno gospodarsko stanje i razvojni potencijali Slovenije i Hrvatske.

Gost predavatelj na poslovnim doručku 22. svibnja 2018. godine bio je g. Primož Karpe, partner u regijsko fokusiranom fondu Blue Sea Capital, te predsjednik nadzornog odbora Nove Ljubljanske banke. Tema predavanja je bila: Aktualno gospodarsko stanje i razvojni potencijali Slovenije i Hrvatske.

Karpe je u svojem predavanju hrvatsko – slovenske odnose usporedio s Shakespearovom dramom dviju obitelji koja su si u svemu veoma slične. Ponosni i tvrdoglavi, ne slušaju jedni druge do te mjere da nakon nekog vremena niti ne znaju zašto se svadaju, a s vremenom postaju sve sličniji.

Shakespeare je tada ustvrdio, da je takvo ponašanje karakteristično za ljudsku prirodu i katastrofalno za gospodarstvo. Karpe je zaključio s prijedlogom, da članovi SLO CRO Poslovnog kluba u Sloveniji i Hrvatskoj dignu glas i poručite vladama da dostignu prijateljski dogovor. Gospodarstvo je ono koje održava državu i hrani narod.

PRIMOŽ KARPE

Partner u regijsko fokusiranom fondu Blue Sea Capital te predsjednik nadzornog odbora Nove Ljubljanske banke.

»KARPE JE MED DRUGIM OPOZORIL TUDI NA ODOSE MED DRŽAVAMA, KI JIH JE PRIMERJAL Z SHAKESPEARJEVO DRAMO SPORA MED DVEMA DRUŽINAMA. TI STA SI V OSNOVI ZELO PODOBNI, PONOSNI IN TRMASTI, S ČASOM NITI NE VESTA VEČ, ZAKAJ SE KREGATA. TAKŠNO OBNAŠANJE JE ŠKODLJIVO ZA GOSPODARSTVO.«

SLO CRO Poslovni klub je svoje djelovanje predstavio i na četiri sajma tijekom 2018. i 2019. godine.

U 2018 godini učestvovali smo na:

- na 26. Međunarodnom gospodarskom sajmu u Krapini – Zagorskom gospodarskom zboru, u rujnu 2018. godine
- na 51. MOS-u – Međunarodnom sajmu obrtništva i poduzetništva u Celju, u rujnu 2018. godine
- na 20. Sajmu gospodarstva u Zaprešiću, listopada 2018. godine
- na 24. Međunarodnom gospodarskom sajmu Viroexpo u Virovitici u ožujku 2019. godine

Sudjelovali smo i na dvije konferencije koje organizira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu:

- 10. poslovnoj konferenciji: Podjetnost kroži prek meja u Dravogradu u studenom 2018. godine
- Poslovna konferencija Prek izzivov do uspeha, u Dobri vasi pri Celovcu u suorganizaciji Slovenske gospodarske zveze – svibanj 2019. godine

Također i na obje konferencije o internacionalizaciji slovenskoga gospodarstva, travnja 2018. i 2019. godine na Brdu pri Kranju u organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo R Slovenije, Ministrstva za zunanje zadeve R Slovenije i agencije SPIRIT.

Odijela Kotka „DRESS-CODE“

ZA SAVRŠENO ODIJEVANJE POSLOVNOG MUŠKARCA

Tvrtka Kotka d.d. Krapina više od 60 godina proizvodi mušku konfekciju za zahtjevno zapadnoeuropsko tržište. Uz postojeću visoku zanatsku vještinu klasičnih „šnajdera“, stjecala je nova znanja, usavršavala se tehnologija i nabavljali najmoderniji strojevi.

Danas Kotka pripada krugu najboljih proizvođača muške konfekcije u Hrvatskoj te je simbol njezine kvalitete, što dokazuje i povjerenje mnogih inozemnih kupaca. Dobra organizacija rada, ulaganje u najsuvremeniju opremu i, prije svega, stalno usavršavanje tehničkih službi, jamstvo su da će Kotka to visoko pozicionirano mjesto zadržati i ubuduće.

Ovo potvrđuju sve više i domaći kupci, kojima tvrtka nudi svoje modele i zadovoljava najrazličitije ukuse.

Za konfekcijsko šivanje dobrog muškog odijela potrebno je utrošiti cca 220 minuta, odnosno 4 sata rada. Kod šivanja je potrebno ukomponirati cca 176 različitih dijelova, počevši od tkanine i futera, kao osnovnog materijala, te ljepljivih traka, flizelina, konaca, gumbi i ostalog sitnog pribora. Šivanje i ugrađivanje ovih dijelova vrši se u cca 168 različitih operacija, počevši od krojenja, šivanja, glačanja i dotjere, kako bi se odjevni predmet – muško odijelo približio izgledom ručno izradi, a muškarac se u njemu ugodno osjećao i lijepo izgledao.

Sam radnik „klasična šnajderica“, uključujući krojenje, šivanje i glačanje, utroši cca 83% svog radnog vremena, a ostatak od cca 17% vremena rade strojevi.

U posljednje vrijeme Kotka veliku pažnju posvećuje „kultu nošenja odijela“ za svaku prigodu. Bilo da se radi o poslovnim ručku ili večeri, novogodišnjoj proslavi, promocijama, vjenčanjima ili drugoj svečanosti gdje je nužno ostaviti dojam profinjenog i usklađenog izgleda, odijela iz nove kolekcije Kotka nadogradit će imidž svakog muškarca. Koristeći vlastite obrazovane stručnjake s područja odjevnih tehnologija i dizajna, suvremenu tehnologiju proizvodnje, kvalitetne materijale i pribor pod modnom markom KOTKA sa motom

SKOTKAjte se Kotka je proizvela nove modne linije muških odijela:

MARTY - za suvremene muškarce

TEDY - za poslovne muškarce

BERY – BERY SLIM – za mlade muškarce

CEREMONIA - za mature, promocije i vjenčanja

SMOKING - za specijalne prigode

Za navedene modne linije Kotka je dobitnik priznanja Hrvatska kvaliteta za 2012 godinu.

Hrvatska kvaliteta

Znak Hrvatska kvaliteta nose natprosječno kvalitetni proizvodi proizvedeni na području Republike Hrvatske.

Znak Hrvatska kvaliteta priznanje je proizvodu i proizvođaču, a ujedno i jamstvo potrošaču da je riječ o proizvodu koji zadovoljava najviše zahtjeve kvalitete, te predstavlja sam vrh svjetske ponude.

Najbolji primjer povezivanja upravo je SLO CRO Poslovni klub

Foto: osebni arhiv

Dr. Smiljana Knez, veleposlanica Republike Slovenije u Republici Hrvatskoj

Po obrazovanju socijologinja s magisterijem iz međunarodnih odnosa na King's College u Londonu te doktoratom iz međunarodnih odnosa, Sveučilište u Ljubljani.

DR. SMILJANA KNEZ

Veleposlanica Republike Slovenije u Republici Hrvatskoj

Vaša ekscelencijo, kako ocjenjujete svoj mandat u Zagrebu?

Razdobje od zadnje tri i pol godine u odnosima među državama bilo je dinamično i takav je bio i moj mandat. Puno sam napora ulagala u jačanje suradnje na svim područjima i ostvarivanje načela dobrosusjedskih odnosa. Veseli me porast robne razmjene i investicija te relativno dobra kulturna i prekogranična suradnja. Žao mi je da naši politički odnosi zaostaju, zato sam hrvatskoj javnosti redovito predstavljala važnost poštovanja prihvaćenih obveza i vladavine prava – to su načela koja su vrlo važna također i u poslovnom svijetu.

Kada ste preuzeli dužnosti Veleposlanice Republike Slovenije u Zagrebu, rekli ste da će u vašem mandatu biti ključan takav pristup koji povezuje gospodarsku diplomaciju, opću promociju države i kulturnu diplomaciju te brigu za slovensku manjinu. Kako ste zadovoljni s postignutim?

U prvoj godini mandata posjetila sam većinu županija i kontakte s njima na svim spomenutim sam područjima, dakle na gospodarskom, kulturnom i brizi za slovensku manjinu, nje govala čitavo vrijeme. Svjesni smo toga, da ne bi bilo dobro da otvorena politička i pravna pitanja među državama, bilo da se radi o implementaciji arbitražne presude o granici ili potraživanju Ljubljanske banke odn. tužbi protiv nje iz naslova prenešenih uloga koji su dio sukcesije, imaju negativni utjecaj na gospodarsku suradnju.

Na području gospodarstva poticali smo prije svega grane s područja zelenih, pametnih i kreativnih industrija. Meni se osobno jako sviđa slogan, kojega je ministar Počivalšek predstavio već prije nekog vremena *"Slovenia: Green, Creative, Smart"*, koji vrlo dobro naglašava i ključne globalne trendove kao što su kružno gospodarstvo, digitalizacija i stvaratlaštvo.

Takvim smo se pristupom poslužili u Osijeku, gdje smo ovu godinu već po četvrti puta zaredom organizirali **Dane Slovenije u Slavoniji**, koji pored kulturne promocije uvijek uključuju i gospodarsku suradnju, prije dvije godine s konferencijom o suvremenim trendovima u kontinentalnom turizmu (glamping, odmarališta za kampere, bio-bazeni), prošle godine sa savjetovanjem na temu e-mobilnosti, a ove godine na temu robotike. U Gorskom smo Kotaru u suradnji s g. Bogovičem, zastupnikom u EP, pripremili prezentaciju koncepta "pametnog sela", kojom se poboljšava kvaliteta rada i života na selu. Slovenija je bila također država partner na nekim sajmovima, poticali smo direktne investicije i prvenstveno se brinuli za ugodnu poslovnu atmosferu.

Kulturna i opća promocija države iznimno je važan okvir za djelovanje poslovnih subjekata. U tom smislu teku također i aktivnosti s područja kulture. Vjerujem, da će podizanju razine odnosa pripomoći i nedavno otvoreni lektorat slovenskog jezika u Rijeci, za kojega sam se osobno jako zauzimala i – što me još posebno veseli, da vlada za njega vrlo veliko zanimanje.

Možete li navesti primjer dobre prakse povezivanja slovenskoga i hrvatskoga gospodarstva?

Najbolji primjer povezivanja upravo je SLO CRO Poslovni klub. Radi se o klubu, kojega primarna je zadaća pored povezivanja ponajprije promocija slovenskoga gospodarstva u Hrvatskoj. Želim, kako bi također i hrvatski nadležni organi prepoznali važnost tovrstne promocije i – slično kao što to čini slovenska agencija SPIRIT, financirali projekte SLO CRO Poslovnoga kluba te time omogućili njegovo uravnoteženo djelovanje u obje države.

Među dobre prakse sigurno spada trgovinska razmjena, koja je prošle godine premašila 5,5 mlrd EUR, od čega je 4,2 mlrd robna razmjena, a 1,3 uslužna. Slovenija je treći najveći trgovinski partner Hrvatske (Hrvatska je za nas četvrti najveći partner), slovenskim turistima pripada više od desetina svih noćenja u Hrvatskoj.

Posebno još želim istaći investicije. U Hrvatskoj ima nekoliko odličnih slovenskih investicija, koje nisu zanemarive niti po opsegu, a prvenstveno puno znače za okoliš u kojem se nalaze. Neka spomenem samo **Impol TLM u Šibeniku**, **LTH u Benkovcu**, **Calcit u Gospiću**. Radi se o investicijama koje nisu ograničene na akviziciju odn. preuzimanje vlasništva, već novi vlasnici nastavljaju s intenzivnim investiranjem. Nedavno sam pratila ministra Počivavška na otvaranju nove proizvodne linije u TLM i tom je prilikom poduzeće dobilo certifikat EN9100, koji omogućuje njihovim proizvodima ulazak u

»NAJBOLJŠI PRIMER POVEZOVANJA JE RAVNO SLO CRO POSLOVNI KLUB. GRE ZA KLUB, KATEREGA PRIMARNA NALOGA JE POLEG POVEZOVANJA PREDVSEM PROMOCIJA SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA NA HRVAŠKEM. ŽELIM SI, DA BI TUDI HRVAŠKI PRISTOJNI ORGANI PREPOZNALI POMEN TOVRSTNE PROMOCIJE IN – PODOBNO KOT TO POČNE SLOVENSKA AGENCIJA SPIRIT, FINANCIRALI PROJEKTE SLO CRO POSLOVNEGA KLUBA TER S TEM OMOGOČILI NJEGOVO URAVNOTEŽENO DELOVANJE V OBEH DRŽAVAH.«

avio industriju, te najavilo daljnje investiranje u novu ljevaonicu. Slična je priča i s Calcitom u Gospiću itd.

Veseli me, da ove investicije imaju pozitivnog odjeka u lokalnoj javnosti. Na žalost, pozitivne su priče u sjeni problematičnijih, kao što su npr. položaj **Mercatora** u bivšem **Agrokoru odn. novoj Fortenovi**, rješavanje problema nisko i srednje radioaktivnog otpada iz **NEK**, ili pak neomogućavanje **LB/NLB**-u pristup potraživanjima koje ima prema hrvatskim poduzećima. Potvrđuje se da je i na području gospodarske suradnje iznimno važno poštovati vladavinu prava i prihvaćene obveze.

Kakvo je vaše mnijenje o značaju ljetnoga turizma u Hrvatskoj i zimskoga u Sloveniji za odnose među državama, kako u ekonomskom, tako i u društvenom smislu u rušenju predrasuda i u povezivanju ljudi s obje strane granice?

Kako u Sloveniji tako i u Hrvatskoj sve manje govorimo o sezonskom turizmu. Zbog sve većeg broja vrućih ljeta sve više ljudi traži hladovinu i osvježenje uz slovenska jezera i rijeke te u planinama, ali i hrvatska obala je po mom mišljenju još i ljepša izvan ljetne sezone. Turizam može povezivati ljude (donosi velike prihode, sa zajeničkom promocijom obje države sudjeluju na trećim tržištima). Vrlo je važno da su turistički radnici toga svjesni te s poštovanjem poslužuju sve goste, uključujući one iz Slovenije.

Kao socijologinju, što vas je u hrvatskom društvu posebno iznenadilo ili privuklo vaše zanimanje, što niste očekivali? Jeste li možda promijenili neko svoje mnijenje, koje ste imali prije dolaska? Što će vam ostati u sjećanju?

Iako svi stalno učimo i ja sam također uvijek otvorena prema novim spoznajama, moram reći da nema ništa takvoga što bi me ovdje posebno iznenadilo.

Prije nego što ste došli u Zagrebi bili ste veleposlanica u Pragu. Kao vanjskoj promatračici, koje su prema vašem mišljenju sličnosti Zagreba i Praga i koje najveće razlike – ekonomske, kulturne ili društvene?

Da nadopunim vaše pitanje i usporedbu s informacijom da sam prije Praga upućena u London. Radi se o tri po veličini i diplomatskoj tradiciji iznimno različite prijestolnice. Život i rad u svakoj od njih ima svoje prednosti, ali i nedostatke. Prednost Zagreba je sigurno geografska blizina Slovenije. Mandat u Zagrebu omogućio mi je posjećivanje hrvatskih gradova i regija, koje sam do sada posjećivala više površno i prije svega ljeti. Ti posjeti učvrstili su moju predodžbu o Hrvatskoj kao zemlji s bogatom povješću i iznimnim prirodnim znamenitostima.

Očekujem dosta posla ali i značajan napredak u odnosima

Foto: osebni arhiv

Veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Sloveniji ms. sc. Boris Grigić

Unatoč činjenici da je mandat preuzeo nedavno, pitali smo ga kako vidi trenutnu gospodarsku aktivnost između dviju zemalja i planove za sljedeće četiri godine.

MS. SC. BORIS GRIGIĆ

Veleposlanik Republike Hrvatske u Sloveniji

Vaša ekscelencija nakon rada u Ministarstvu imenovani ste veleposlanikom u susjednoj Sloveniji. Imate puno diplomatskog iskustva. Za vama je Bruxelles, pregovori s EU, NATO, Zapadni Balkan ... Sad bi u Sloveniji, kao prijateljskoj i susjednoj državi, vaš posao trebao biti »dosadan« ali čini mi se da izazova neće nedostajati?

Tijekom duge diplomatske karijere bavio sam se različitim zanimljivim pitanjima, koje ste vi uglavnom nabrojali. Nikad mi nije bilo dosadno a očito je da mi ni u Ljubljani neće biti dosadno. Za to postoje dva razloga. S jedne strane imamo vrlo bogatu suradnju na raznim područjima koju treba dalje razvijati a s druge strane Hrvatska i Slovenija imaju nekoliko značajnih otvorenih pitanja koja treba riješiti.

Što očekujete u naredne četiri godine u Ljubljani?

Očekujem dosta posla ali i značajan napredak u odnosima. Hrvati i Slovenci su dva bliska naroda, kroz povijest nikad nismo bili u sukobu, što je rijetkost i u svjetskim razmjerima.

Nedavno sam u Celju, na snimanju emisije HTV-a *Lijepom našom – Mostovi kultura*, rekao kako su Hrvati i Slovenci oduvijek bili dva prijateljska naroda i ostat će to zauvijek. Odnosi između naših građana su odlični i to je veliki kapital koji treba njegovati i razvijati. Suradnja u turizmu, kulturi i gospodarstvu je odlična.

Prigodom stupanja na dužnost izrazili ste očekivanje da će bilateralni odnosi Hrvatske i Slovenije u svakom pogledu napredovati te ste pozvali na nastavak i jačanje dosadašnje uspješne suradnje u promicanju političkih, gospodarskih i kulturalnih veza između Hrvatske i Slovenije. Gdje je, po vašem mišljenju, najviše prostora za brzi napredak?

Možda ćete se iznenaditi ali mislim da je najveći prostor za brzi napredak u sferi politike. Iako je posljednjih nekoliko mjeseci obilježeno nizom događaja koji nas nisu približili rješenjima, uvjeren sam da se uz malo dobre volje i nešto više međusobnog povjerenja može relativno brzo doći do značajnih pozitivnih rezultata. Gospodarske i kulturne veze su odlične, vrlo razvijene i tu treba nastaviti raditi kao i dosad.

Koje dobre prakse iz svojih prethodnih iskustava želite koristiti i u Sloveniji?

Diplomacija je posao koji se radi ponajviše »iza scene«, bez medija. To je nužno za uspostavljanje dobrih kontakata i izgradnju povjerenja. Svim pitanjima kojima sam se bavio uvijek sam polazio od činjenica, zdravog razuma i korektnog odnosa prema sugovornicima. Tako sam pristupio i svom poslu u Sloveniji. Uz to nužno je i strpljenje, rezultati ne dolaze preko noći. Rješenja moraju biti »win – win«, nema drugog načina za zavarivanje otvorenih pitanja.

Mogu li uspješne hrvatske akvizicije slovenskih poduzeća biti temelj za daljnje građenje odnosa?

Apsolutno! Uspješne akvizicije su uspjeh za obje države. One znače radna mjesta, plaće, zadovoljne radnike, zadovoljne vlasnike i zadovoljne poreznike. Takve uspješne priče, osim poslovnoga dijela, omogućuju nam da se bolje upoznamo i povežemo i stvorimo povjerenje. Vjerujem da Slovenci mnoge od hrvatskih brandova prisutnih na slovenskom tržištu smatraju svojim i obrnuto. Slovenija je na visokom trećem mjestu prema iznosu hrvatskih ulaganja u inozemstvo, a Hrvatska je destinacija 30 posto svih slovenskih investicija u inozemstvu. Gospodarska suradnja je važan faktor u međusobnim odnosima i pokazuje da ti odnosi imaju zdrave temelje. Robna razmjena je prošle godine prešla 4 milijarde eura, a ako se pribroje i usluge onda vjerojatno dolazimo do ukupno 6 milijardi u poslovanju a to je vrlo res-

pektabilno. Hrvatska je imala nekoliko uspješnih investicijskih priča u Sloveniji. Spomenut ću primjerice ulaganja kao što su **Atlantic grupa – Droga Kolinska, Podravka – Zito pa i Agrokor – Mercator**. Navedene tvrtke stabilno posluju i razvijaju se. Mercator je zbog poznatih problema Agrokoru trenutno u specifičnoj situaciji ali treba istaći da je Mercator nakon nekoliko godina prošlu godinu završio u plusu. Ovih dana je slovenska tvrtka **Impol**, koja je preuzela šibenski **TLM**, otvorila u Šibeniku novu liniju za rezanje ploča i traka koja će joj omogućiti ne samo da se učvrsti i proširi na hrvatskom tržištu već da poveća udio na stranim tržištima. Oživljavanje TLM-a znači mnogo za hrvatsko gospodarstvo i lokalnu zajednicu jer otvara radna mjesta i plaće za lokalno stanovništvo.

Ne treba zaboraviti da su Hrvatska i Slovenija iznijele zajednički ogromnu investiciju koju ne bi ni jedna niti druga uspjela izvesti sama: to je **Nuklearna elektrana Krško**. Nedavno je u organizaciji slovenskoga Ministarstva vanjskih poslova diplomatski zbor posjetio NEK i uvjerali smo se da NEK spada u sam vrh nuklearnih elektrana u svijetu.

Uz spomenute sektore postoji potencijal i u drugim područjima kao što je automobilska industrija u kojoj Slovenija još uvijek bilježi rast i hrvatski autoklaster veliki dio proizvodnje plasira na slovensko tržište. Tu su još i metaloprađivačka industrija, elektroindustrija, drvoprađivačka industrija, ICT sektor i energetika u kojima hrvatske tvrtke mogu konkurirati na slovenskome tržištu svojim proizvodima.

Turizam kao poveznica?

Turizam je izuzetno uspješan i važan dio naših odnosa. Gotovo da nisam susreo Slovenku ili Slovenca koji nije bio u Hrvatskoj na godišnjem odmoru ili nema nekretninu na hrvatskoj obali. Slovenski turisti si po broju dolazaka i noćenja u 2018. bili na visokom drugom mjestu odmah iza Nijemaca. RH je posjetilo 1.51 milijuna slovenskih turista, što predstavlja porast od 4,6 posto u odnosu na 2017. Slovenski turisti ostvarili su 10.5 milijuna noćenja, što je bilo povećanje od 4,0 posto u odnosu na 2017.

S druge strane, osobno sam, uz 300.000 drugih građana Hrvatske, bio na skija-

nju u Sloveniji. U 2018. prema broju ostvarenih noćenja u Sloveniji RH je bila na 4. mjestu (iza Italije, Austrije i Njemačke). Ta razmjena je dragocjena za razvoj ukupnih odnosa i dobre atmosfere između naših građana. Ovo sve me dovodi do još jednog važnog dijela po-

»**NA OBMEJNEM OBMOČJU JE ZELO DINAMIČNO GOSPODARSKO SODELOVANJE. GOSPODARSKA ZDRUŽENJA INTENZIVNO SODELUJEJO, OBMOČNE UPRAVNE ENOTE SO POVEZANE S TURISTIČNIMI I OKOLJEVARSTVENIMI PROJEKTI I N Z VSEM, KAR JE ZANJE POMEMBNO.**«

zitivne suradnje i odnosa između Hrvatske i Slovenije koji je širi od samog turizma, a to je pogranična i prekogranična suradnja. Primjera ima mnogo a zadnji je ovih dana potpisan sporazum o suradnji između Lendave i Murskog Središća i to simbolično u čamcu na rijeci Muri koja ne razdvaja nego spaja. U pograničnom je području vrlo dinamična gospodarska suradnja, gospodarske komore imaju intenzivnu suradnju, jedinice lokalne samouprave povezuju se na turističkim projektima, projektima zaštite okoliša i svega onoga što je za njih važno. Slovenija i Hrvatska sudjeluju u europskom Programu prekogranične suradnje Interreg u kojem im je u tekućoj financijskoj perspektivi na raspolaganju bilo 55,7 milijuna eura. Na taj način se provode prekogranični strateški projekti kao što je obnova, navodnjavanje i revitalizacija Sutlanskog/Vonarskog jezera, upravljanje rizicima od poplava na Dravi i Kupi, očuvanje populacije velikih zvijeri, pomoć i briga za stare osobe, osposobljavanje intervencijskih ekipa u slučaju nuklearnih ili radioloških nesreća i mnogi drugi. Sve je to važno za obje zemlje, njihove stanovnike i pokazuje koliko su bogati, raznoliki i uspješni odnosi između Hrvatske i Slovenije.

Slovenija, Hrvatska i razvoj međunarodne trgovine

Autor: Dr. Ondřej Dvouletý
Foto: osebni arhiv i Fotolia

Dr. Ondřej Dvouletý na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Pragu magistrirao je iz ekonomije, a na Sveučilištu Linnaeus u Švedskoj postigao je magisterij iz poduzetništva. Za SLO CRO Business Mirror napravio je analizu robne razmjene između Slovenije i Hrvatske, istražio uvozne i izvozne trendove i naznačio smjernice koje gospodarske grane po njegovom bi mišljenju trebalo poticati ubuduće.

Ekonomisti i teoretičari već nekoliko stoljeća tvrde da međunarodna trgovina predstavlja izvor bogatstva zemalja i pozitivnog gospodarskog razvoja. Klasični ekonomisti smatraju da sudjelovanje u međunarodnoj trgovini donosi korist svim uključenim zemljama.¹

Od poduzetnika i direktora trgovačkih društava koja se šire na globalna tržišta traži se da osiguraju veću produktivnost i učinkovitost od postojećih poduzeća koja su već prisutna na tržištu. Velik pritisak zahtjeva za specijalizacijom, novim tehnološkim rješenjima, inovativnim i raznovrsnim proizvodima te nižim cijenama može koristiti kupcima a, jednako tako, može pridonijeti stvaranju potpuno novih tržišta. Pokazalo se da to također vrijedi za zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju.²

Moramo se prisjetiti tih starih argumenata koji naglašavaju pozitivne rezultate što ih trgovinska razmjena osigurava, posebno u vremenima kada gubimo priliku sudjelovati u međunarodnom poslovanju ili kada razgovaramo o uvođenju novih trgovinskih ograničenja.

Povijesno gledano, Drugi svjetski rat podijelio je u Europu na dva bloka, Zapadni i Istočni. Tijekom razdoblja od gotovo pedeset godina obujam međunarodne trgovine sa Zapadom bio je vrlo ograničen. Raspad Istočnog bloka početkom 1990-ih označio je početak procesa liberalizacije, privatizacije i restrukturiranja koji su omogućili da se trgovina ponovno usmjeri prema zapadnim zemljama. Poduzetnici i direktori nekadašnjih državnih poduzeća morali su se zapitati za što će se specijalizirati i kamo će izvoziti svoje proizvode. Reforme provedene uz pomoć vodećih međunarodnih organizacija³ pomogle su dotadašnjim socijalističkim državama u prijelazu s centralnog planiranja na tržišnu ekonomiju.⁴

S obzirom na to da je većina balkanskih zemalja bila dio nekadašnje socijalističke Jugoslavije, čija se ekonomija u to vrijeme zasnivala na centralnom planiranju, one nisu bile izuzetak.

1 Adam Smith (Smith i Nicholson, 1887) i David Ricardo (Ricardo, 1891) držali su da sudjelovanje u međunarodnoj trgovini predstavlja igru pozitivnog zbroja za sve uključene zemlje.
2 Krugman (1980); Dvouletý (2019)
3 Europska unija, Svjetska trgovinska organizacija, Međunarodni monetarni fond, Europska banka za obnovu i razvoj te OECD
4 Hamilton i Winters (1992)
5 Hamilton i Winters (1992); Simic (2001); Stojčić et al. (2018)

DR. ONDŘEJ DVOULETÝ

Dr. Ondřej Dvouletý na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Pragu magistrirao je iz ekonomije, a na Sveučilištu Linnaeus u Švedskoj postigao je magisterij iz poduzetništva. Trenutno radi na Odjelu za poduzetništvo na Sveučilištu u Pragu, gdje je i doktorirao. Dvouletý istražuje utjecaj javnoga poduzetništva i politike samozapošljavanja na poduzetničku ekonomiju. Sudjeluje u različitim međunarodnim projektima i aktivno doprinosi razvoju akademske zajednice. Član je uredničkog savjetodavnog odbora Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies i recenzent je više znanstvenih revija i konferencija.

Međutim, moramo istaknuti važnu ulogu što ju je Jugoslavija odigrala kao posrednik između Zapada i Istoka, ali i vrijednost koju je ta država imala zbog svog pristupa Sredozemnom moru. Nekadašnja socijalistička Jugoslavija raspala se na nekoliko država, uključujući Sloveniju i Hrvatsku koje su osnovane 1991. a međunarodno su priznate 1992.⁵

Obje zemlje, Hrvatska i Slovenija, otvorile su svoja gospodarstva međunarodnoj trgovinskoj razmjeni sa zapadnim i istočnoeuropskim zemljama te se očekivalo da će to polučiti pozitivne makroekonomske učinke.⁶

Slovenija je postala članica Europske unije već 2004., a euro je uvela 2007. Hrvatska se pridružila Europskoj uniji nešto kasnije, 2013. godine (ponajviše zbog političkih turbulencija), te je zadržala svoju valutu (HRK, hrvatska kuna). Sada, zahvaljujući podacima *Konferencije Ujedinjenih naroda o trgovini i razmjeni*⁷, možemo pogledati kako se međunarodna trgovina u tim dvjema zemljama mijenjala tijekom više od 25 godina.

»HRVAŠKI IN SLOVENSKI PODJETNIKI TER MENEĐERJI NAJ RAZVIJAJU OBSTOJEĆE SODELOVANJE IN IZBOLJŠAJO IZVOZ V SEGMENTIH, KJER SO NJIHOVE NACIONALNE BLAGOVNE ZNAMKE ŽE ZNANE IN CENJENE. TEHNOLOŠKI IZDELKI, KI SE DANES V VELIKI MERI UVAŽAJO NA HRVAŠKO IN V SLOVENIJO, SO ZA OBE DRŽAVI POMEMBNO PODROČJE POSLOVANJA. USMERJENOST NA VISOKOTEHNOLOŠKI IZVOZ JE LAHKO PRILOŽNOST ZA PODJETNIKE OBEH DRŽAV, ZLASTI V OKVIRU PRIHODNJEGA ODOBJA DIGITALIZACIJE IN INDUSTRIJE 4.0.«

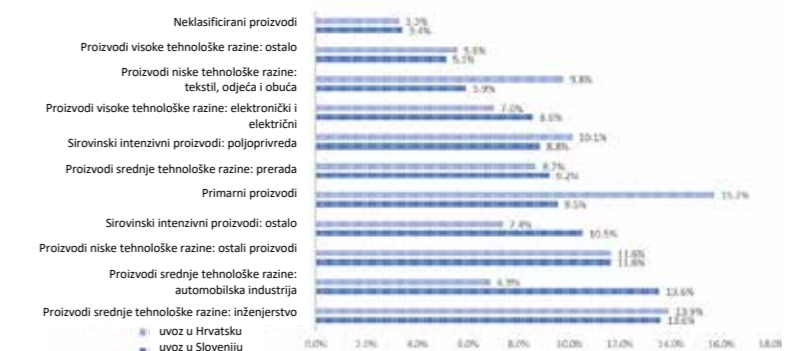
6 Stojčić (2012); Stojčić et al. (2018)
7 Ujedinjeni narodi (2019)

Slika 1. Kretanje ukupnog obujma međunarodne trgovine u Sloveniji i Hrvatskoj u razdoblju od 2005. – 2017. (zbroj uvoza i izvoza u području trgovine i usluga kao % bruto domaćeg proizvoda)

Izvor: Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razmjeni (2019), vlastiti izračun

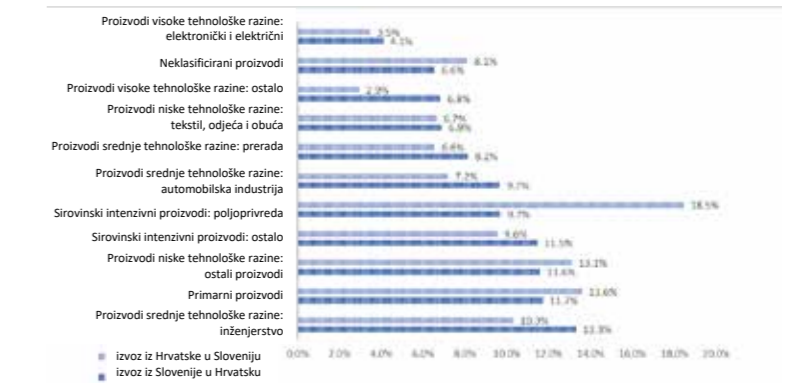
Slika 2. Struktura uvoza u Sloveniju i Hrvatsku 2017. (% na temelju Lallove klasifikacije)

Izvor: Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razmjeni (2019), vlastiti izračun
Napomena 1: Vrijednost uvoza u Sloveniju u 2017. iznosila je 36 mil. američkih dolara (USD)
Napomena 2: Vrijednost uvoza u Hrvatsku u 2017. iznosila je 24.6 mil. američkih dolara (USD)

Tijekom proteklih godina obje su zemlje ostvarile znatan rast ukupnog obujma međunarodne trgovinske razmjene (zbroj izvoza i uvoza) izraženog kao postotak bruto domaćeg proizvoda (BDP), kako pokazuje slika 1. Slovenija sudjeluje u međunarodnoj trgovini u većoj mjeri negoli Hrvatska. Slovenija je ostvarila rast međunarodne trgovinske razmjene sa 119 % BDP-a iz 2005. na 156 % BDP-a u 2017. Međutim, obujam međunarodne trgovinske razmjene Hrvatske također je znatno porastao, i to s 85 % BDP-a iz 2005. na 105 % u 2017.

Slika 3. Struktura izvoza iz Slovenije u Hrvatsku te iz Hrvatske u Sloveniju u 2017. (% na temelju Lallove klasifikacije)

Izvor: Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razmjeni (2019), vlastiti izračun
Napomena 1: Vrijednost izvoza iz Slovenije u Hrvatsku u 2017. iznosila je malo više od 3 milijarde američkih dolara (USD)
Napomena 2: Vrijednost izvoza iz Hrvatske u Sloveniju u 2017. iznosila je 17 milijardi američkih dolara.

Hrvatska i Slovenija u prvim su se godinama suočavale s problemom negativne trgovinske bilance. Zanimljivo je to što, kada se pogledaju podaci od 2005. i nadalje, obje zemlje ostvaruju pozitivnu trgovinsku bilancu u sektoru usluga; međutim, kad je riječ o trgovini robom, postoji razlika. Hrvatska sustavno bilježi negativnu bilancu robne razmjene s inozemstvom te nikada nije uspjela dosegnuti pozitivne vrijednosti, za razliku od Slovenije koja, počevši od 2013., bilježi solidnu pozitivnu bilancu robne razmjene s inozemstvom.

S gledišta uvoznika, podaci o glavnim vrstama robe koje se uvoze u te zemlje mogu biti važan pokazatelj postojeće potražnje. Slovenija uglavnom redovito uvozi proizvode niske i srednje tehnološke razine, ponajviše u sektoru inženjerstva i automobilske industrije, kao što pokazuju statistički podaci iz 2017. na slici 2. Hrvatska također prvenstveno uvozi proizvode niske i srednje tehnološke razine, ali i primarne proizvode, prema Lallovoj klasifikaciji proizvoda. Nadalje, također vrijedi istaknuti kako je udio uvoza tehnoloških proizvoda relativno velik u obje zemlje.

Slovenija najviše izvozi u Njemačku, Italiju i Hrvatsku, a Hrvatska u Italiju, Njemačku i Sloveniju. Iako se obje zemlje nalaze među tri najveća trgovinska partnera one druge, slovenski izvoz u Hrvatsku tijekom 2017. bio je 1,8 puta veći od hrvatskog izvoza u Sloveniju.

S obzirom na mogućnost širenja postojeće suradnje između Hrvatske i Slovenije, vrijedi se usredotočiti na područja i tržišta za bilateralnu trgovinu između tih zemalja. Slovenske tvrtke u Hrvatsku izvoze proizvode srednje i niske tehnološke razine (inženjerstvo i drugo), primarne proizvode (slika 3). Hrvatske

tvrtke u Sloveniju izvoze uglavnom sirovinsko intenzivne proizvode (poljoprivredu), primarne proizvode i proizvode niske tehnološke razine.

Slovenija i Hrvatska dijele zajednički povijesni razvoj, a obje su zemlje posljednjih godina ostvarile golem napredak što se tiče otvorenosti za međunarodnu trgovinu. Ovaj retrospektivni prikaz pokazao je koliko je međunarodna trgovina važna za obje zemlje, koje također međusobno trguju na bilateralnoj razini. Očito je da su otvorenost za međunarodnu trgovinu i članstvo u međunarodnim organizacijama pozitivno utjecali na gospodarski razvoj ovih balkanskih zemalja.

Također je očito da je Slovenija proteklih godina ostvarila veći rast trgovinske razmjene u usporedbi s Hrvatskom. Možemo se samo pitati i nagađati u kojoj je mjeri takav rast vezan za veću stabilnost institucionalnog i političkog okruženja u usporedbi s Hrvatskom ili koliko je na njega utjecala odluka slovenske politike da podrži uvođenje eura.

Bez obzira na to, što se tiče budućeg razdoblja, važno je znati da postoje tržišta za izvoz iz obje zemlje. Hrvatski i slovenski poduzetnici i menadžeri mogu razvijati postojeću suradnju i poboljšati izvozne rezultate u segmentima u kojima su njihove nacionalne robne marke već poznate i cijenjene.

Tehnološki proizvodi, koji se danas u znatnoj mjeri uvoze u Hrvatsku i u Sloveniju, predstavljaju posebno važno područje poslovanja za obje zemlje. Usmjerenost na visokotehnološki izvoz mogla bi predstavljati priliku za poduzetnike iz obje zemlje, posebno u kontekstu nadolazećeg razdoblja digitalizacije i industrije 4.0.

BESPOVRATNA SREDSTVA

PROJECT MANAGEMENT CONSULTING

WWW.TIKO-PRO.HR

+385 (0) 99 33 47 004

Minimalna plaća u Sloveniji i Hrvatskoj

Autor: Tatjana Pajnikihar Napret
Foto: osebni arhiv

Rasprava o minimalnoj plaći uvijek je rasprava o osjetljivoj temi. Minimalna je plaća naime kategorija koja se ne tiče samo pojedinca ili samo poduzeća, već se miješa kako u ekonomske prilike u trgovačkim društvima tako i u ekonomski i socijalni položaj zaposlenika, ujedno je jako ovisna o društvenim i političkim prilikama te razini socijalnoga dijaloga u državi.

D RŽAVE EUROPSKE UNIJE S MINIMALNOM PLAĆOM Kako u Sloveniji tako i u Hrvatskoj minimalna je plaća određena zakonom, ipak u Europskoj uniji sve države ne poznaju takvo uređenje.

U EU je 1. siječnja 2019. godine čak 22 od 28 država članica imalo određenu nacionalnu minimalnu plaću, bilo zakonom (nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima) ili neposredno nacionalnim sporazumom. Šest država članica ne poznaje minimalnu plaću na nacionalnoj razini, to su: Austrija, Italija, Danska, Švedska, Finska i Cipar.

Minimalna plaća u pojedinim je državama određena bilo na razini sata, tjedna ili mjeseca. Nacionalna minimalna plaća obično se primjenjuje na sve zaposlene ili barem veliku većinu zaposlenih u državi.

TATJANA PAJNIKI HAR NAPRET
zamjenica generalnog tajnika Zdrženja delodajalcev Slovenije

VELIKE RAZLIKE U VISINI MINIMALNE PLAĆE

Unatoč uređenja minimalne plaće na nacionalnoj razini, velike su razlike među iznosima u pojedinim državama. Na dan 1.1.2019. godine iznosi mjesečne minimalne plaće unutar država članica EU iznosili su od 286 EUR u Bugarskoj sve do 2.071 EUR u Luksemburgu.

Minimalna plaća, siječanj 2019, (EUR mjesečno)

SKUPINA	Država	Minimalna plaća (EUR mjesečno)
SKUPINA 1	BUGARSKA	286
	LATVIJA	430
	RUMUNJSKA	446
	MAĐARSKA	464
	HRVATSKA	506
SKUPINA 2	ČEŠKA R.	519
	SLOVAČKA	520
	POLJSKA	523
	ESTONIJA	540
	LITVA	555
	GRČKA	684
	PORTUGAL	700
	MALTA	762
	SLOVENIJA	887
	SKUPINA 3	ŠPANJOLSKA
VB		1.453
FRANCUSKA		1.521
NJEMAČKA		1.557
BELGIJA		1.594
NIZOZEMSKA		1.616
IRSKA		1.656
LUXEMBOURG		2.071

Izvor: Eurostat database, svibanj 2019.

Eurostat, koji sistematski prati visinu minimalne plaće u EU dva puta godišnje, države članice svrstava u 3 skupine: Skupinu 1 s visinom mjesečne minimalne plaće ispod 500 EUR, Skupinu 2 s visinom između 500 i 1.000 EUR te Skupinu 3 gdje minimalna plaća premašuje 1.000 EUR mjesečno.

S obzirom na visinu bruto iznosa minimalne su se plaće početkom godine, kako Hrvatske (s 506 EUR) tako i Slovenije (s 887 EUR), svrstale u Skupinu 2 zajedno s Češkom, Slovačkom, Poljskom, Estonijom, Litvom, Portugalom te Grčkom i Maltom.

Također, treba uzeti u obzir i to da na sve iznose minimalne plaće u državama, koje nisu dio euro područja, utječe tečaj mijenjanja valute, koji se primjenjuje u preračunavanju iz nacionalnih valuta u euro.

MJERENO KUPOVNOM MOĆI, RASKORAK IZMEĐU HRVATSKE I SLOVENIJE JE DODUŠE MANJI, ALI OČIT Razlike među minimalnim plaćama pokazu se u posve drugom svijetlu ako uzmemo u obzir različite razine cijena u pojedinim državama i kao posljedicu podatke izražene standardom kupovne moći (PPS – purchasing power standard). Eurostat glede na podatke u PPS, članice EU ponovno razvrstava u tri skupine.

Visina mjesečne minimalne plaće, u PPS, 11.2019. (PPS mjesečno)

SKUPINA	Država	Visina mjesečne minimalne plaće (PPS mjesečno)
SKUPINA 1	Bugarska	577
	Latvija	591
	Estonija	691
	Češka r.	743
	Slovačka	745
	Hrvatska	745
	Mađarska	765
	Grčka	800
SKUPINA 2	Portugal	814
	Litva	860
	Rumunjska	865
	Malta	909
	Španjolska	933
	Poljska	933
SKUPINA 3	Slovenija	1.059
	VB	1.274
	Irska	1.302
	Francuska	1.390
	Belgija	1.438
	Nizozemska	1.442
	Njemačka	1.497
	Luksemburg	1.646

Izvor: Eurostat database, svibanj 2019.

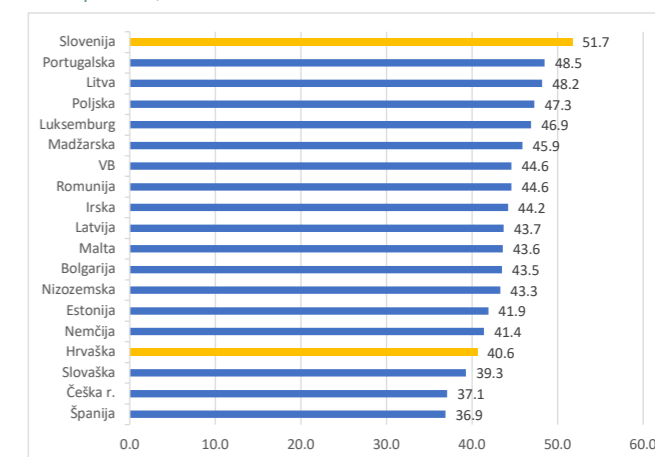
U Skupinu 1 s 1.1.2019. svrstane su članice EU s mjesečnom minimalnom plaćom nižom od 800 PPS, i to: Bugarska, Latvija, Estonija, Češka, Hrvatska, Slovačka i Mađarska. U Skupinu 2 svrstane su države s mjesečnom minimalnom plaćom između 800 i 1.000 PPS, i to: Grčka, Portugal, Litva, Rumunjska, Poljska, Malta i Španjolska. U Skupini 3 su države s minimalnom plaćom barem 1.000 PPS mjesečno: Slovenija, Velika Britanija, Irska, Francuska, Nizozemska, Belgija, Njemačka i Luksemburg.

Uzimajući u obzir razinu cijena u pojedinoj državi tako je raskorak između slovenske i hrvatske minimalne plaće manji (odnos u EUR 1:1,7, u PPS 1:1,4), ali se države ne svrstavaju više u istu skupinu. Hrvatska s minimalnom plaćom izraženom standardima kupovne moći spada u Skupinu 1 s najnižom minimalnom plaćom, a Slovenija u Skupinu 3 s najvišom minimalnom plaćom.

MINIMALNA PLAĆA U HRVATSKOJ IZNOSI 40 %, DOK U SLOVENIJI VIŠE OD POLOVICU PROSJEČNOGA MJESEČNOGA PRIHODA

Raspoloživi podaci za 2017. godinu pokazuju da se u EU minimalna plaća na području industrije, građevinarstva i usluga kretala između 36,9 % i 51,7 % prosječnoga bruto mjesečnoga prihoda.

Udio bruto mjesečne minimalne plaće u prosječnom mjesečnom bruto prihodu, 2017.

Izvor: Eurostat, svibanj 2019., vlastita usporedba.

Slovenija se po tom kriteriju svrstava u sam vrh EU, što je posljedica tradicionalno višeg rasta minimalne od prosječne plaće i upućuje također i na veliku zgnusnutost i uravnilovku u slovenskom platnom sustavu.

JE LI ODREĐIVANJE MINIMALNIH PLAĆA VSE VIŠE POD UTJECAJEM POLITIKE?

Eurofound u svojem najnovijem istraživanju utvrđuje da se u 2018. i 2019. godini povećao utjecaj politike na određivanje minimalnih plaća.

»GLEDE NA VIŠINO BRUTO ZNESKA MINIMALNE PLAĆE STA SE V ZAČETKU LETA TAKO HRVAŠKA (S 506 EUR) KOT SLOVENIJA (Z 887 EUR) UVRSTILI V SKUPINU 2, SKUPAJ S ČEŠKO, SLOVAŠKO, POLJSKO, ESTONIJO IN LITVO TER PORTUGALSKO, GRČIJO IN MALTO.«

Europski stup socijalnih prava u članku 6. kaže da se sve plaće trebaju određivati na pregledan i predvidiv način, sukladno nacionalnim praksama i uz poštovanje autonomnosti socijalnih partnera. Namjera toga članka osigurati je pristojne uvijete rada u svim državama članicama osiguravanjem »odgovarajućih« minimalnih plaća zaposlenicima i time sprječavati siromaštvo povezano sa zaposlenjem.

Stup doduše navodi da se predvidivost može postići također i s unaprijed određenim formulama za usklađivanje minimalne plaće, ali ozbiljne dvojbe i neslaganje aktera na nacionalnoj razini (vlada, socijalni partneri, stručnjaci) upućuju na slabost to vrsnih naputaka. Isto tako potrebno je uzeti u obzir da razdoblje, kada se sklapa dogovor o formuli, nije jednako razdoblje primjene formule, posebice kada se ekonomske ili političke prilike brzo mijenjaju. Zbog povoljnih gospodarskih prilika u proteklom godinama u svim su se državama članicama povećali pritisci za višom minimalnom plaćom. Na kretanje plaća tako sve više utječu politički interesi, a pritisak je također i odraz povoljnijeg gospodarskog stanja i nedostatka radne snage.

Eurofound tako navodi da je u posljednjoj godini primijećen povećani utjecaj politike u više europskih država i uz to (pored Španjolske) ističe Sloveniju, gdje su predizborna obećanja i podrška zbog dopadljivosti prijedloga priveli do većih promjena minimalne plaće.

»ZARADI UGODNIH GOSPODARSKIH RAZMER V PRETEKLIH LETIH SO SE V VSEH DRŽAVAH ČLANICAH POVEČALI PRITISKI PO ZVIŠANJU MINIMALNE PLAČE. NA GIBANJE PLAČ TAKO VSE BOLJ VPLIVAJO POLITIČNI INTERESI, PRITISK PA JE TUDI ODRAZ UGODNEJŠEGA GOSPODARSKEGA STANJA IN POMANJKANJA DELOVNE SILE.«

Ali, ne smijemo zaboraviti na predvidivost i transparentnost određivanja minimalnih plaća, što u slovenskom primjeru (pogotovo) u zadnjim godinama nije bilo omogućeno. Od 2015. godine su naime u Sloveniji socijalni partneri – poslodavci izuzeti iz dijaloga o minimalnoj plaći, promjene zakona u parlament podnosile su se neposredno.

KAKO ZAKONODAVSTVO OPREDIJELJUJE MINIMALNU PLAČU U SLOVENIJI I KAKO U HRVATSKOJ?

Kako u Sloveniji tako i u Hrvatskoj minimalna je plaća određena zakonom. Kao zanimljivost neka navedem da je Slovenija ratificirala konvenciju ILO br. 131 (Minimum Wage Fixing Convention), dok Hrvatska nije. Iako konvencija to ne zahtjeva, obje države imaju zakonom određenu minimalnu plaću.

Za koga važi minimalna plaća?

Iznos minimalne plaće u 2019. godini kako u Sloveniji tako i u Hrvatskoj važi za zaposlene koji rade puno radno vrijeme. U slučaju kraćeg radnog vremena od punoga radniku u obje države pripada (najmanje) razmjerni dio minimalne plaće. U Hrvatskoj minimalna plaća vrijedi za sve zaposlene koji rade u dr-

žavi bez obzira na sjedište odnosno registraciju poslodavca; iznimka su radnici koji su jedini zaposleni kod poslodavca te su istovremeno član uprave, izvršni direktor, direktor zadruge, likvidacijski upravitelj ili osoba prema posebnim propisima.

Što obuhvaća minimalna plaća?

Danom 1.1.2019. u Hrvatskoj je minimalna plaća definirana kao bruto plaća za puno radno vrijeme, gdje se ne ubrajaju dodaci za prekovremeni rad, rad noću, nedjeljom i praznicima te drugi neradni dani po zakonu.

U Sloveniji je za 2019. godinu minimalna plaća definirana skoro identično kao u Hrvatskoj, i to kao bruto plaća, u koju se ne ubrajaju dodaci za prekovremeni rad, rad noću i nedjeljom te rad praznicima i neradni dani po zakonu. Ali treba naglasiti da se s 1.1.2020. temeljito mijenja definicija minimalne plaće na način da će biti ona određena kao bruto plaća u koju se ne ubrajaju dodaci određeni zakonom i drugim propisima te kolektivnim ugovorom, dio plaće za radnu uspješnost i isplata za poslovnu uspješnost dogovoreno kolektivnim ugovorom ili ugovorom o zapošljavanju.

Tko i kada određuje visinu minimalne plaće i njezino usklađivanje?

U Hrvatskoj zakon određuje da visinu minimalne plaće uredbom svake godine potvrđuje vlada. Ministar rada, uzimajući u obzir kretanja prosječne bruto plaće, inflacije, nezaposlenosti i zaposlenosti, demografska kretanja te opće gospodarsko stanje, nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima, vladi predlaže iznos minimalne plaće na potvrđivanje. Zakon određuje da se redovita godišnja savjetovanja sa socijalnim partnerima održavaju u rujnu i listopadu. Za praćenje i analiziranje kretanja minimalne plaće ministar može osnovati i stručni odbor.

»NA HRVAŠKEM ZAKON O MINIMALNI PLAČI OMOGOČA, DA SE S KOLEKTIVNO POGODBO LAHKO DOGOVORI TUDI DRUGAČEN, NIŽJI ZNESEK MINIMALNE PLAČE, VNDAR TA NE MORE BITI NIŽJI OD 95 % ZNESKA, KI GA DOLOČA ZAKON. V SLOVENIJI TOVRTNE IZJEME NE OBSTAJAJO.«

U Sloveniji iznos minimalne plaće određuje ministar rada te ga objavljuje u Uradnom (Službenom) listu RS najkasnije u roku od tri mjeseca nakon promjene iznosa minimalnih životnih troškova određenog zakonom, koji uređuje socijalno zaštitna primanja. Zakon određuje da to ministar učini nakon prethodnog savjetovanja sa socijalnim partnerima te ga objavi u Uradnom listu Republike Slovenije najkasnije do 31. siječnja tekuće godine.

Visina minimalne plaće u Hrvatskoj potvrđuje se jednom godišnje najkasnije do 31. listopada tekuće godine za slijedeću kalendarsku godinu. Time je omogućena puno veća predvidivost (kako za poslodavce tako i za zaposlene) nego u Sloveniji, gdje se minimalna plaća jednom godišnje usklađuje najmanje s porastom cijena potrošačke košarice, i važi za plaćanje rada obavljenog od 1. siječnja tekuće godine dalje. Poteškoća je prije svega u tome da ministarstvo odgađa sa savjetovanjem sa socijalnim partnerima često do mjeseca siječnja, što onemogućava poduzećima realno planiranje.

U Hrvatskoj može minimalna plaća biti niža od one određene zakonom, u Sloveniji je sve manje poštovanja socijalnih partnera

U Hrvatskoj zakon o minimalnoj plaći omogućuje da se kolektivnim ugovorom može dogovoriti također i drugačiji, niži iznos minimalne plaće, ali on ne može biti niži od 95 % iznosa određenog zakonom. U Sloveniji takva iznimka ne postoji.

U Sloveniji će s 1.1.2021. stupiti na snagu odredba zakona koja će minimalnu plaću određivati formulom, i to kao zbroj iznosa minimalnih životnih troškova povećanih za 20 % te iznosa poreza i obveznih doprinosa za socijalnu sigurnost radnika, koji u poreznoj godini u kojoj se određuje visina minimalne plaće, ne ostvaruje olakšice za održavane članove obitelji, i koji osim minimalne plaće i regresa određenoga zakonom nema drugih oporezivih prihoda koji bi utjecali na visinu opće olakšice. Uzimajući u obzir rast cijena potrošačke košarice, kretanje plaća, gospodarske prilike odnosno gospodarski rast i kretanje zaposlenosti, minimalna će se plaća moći odrediti u višem iznosu. Taj iznos neće smjeti biti viši od zbroja iznosa minimalnih životnih troškova uvećanih za 40 % te iznosa poreza i obveznih doprinosa za socijalnu sigurnost radnika, koji u poreznoj godini u kojoj se određuje visina minimalne plaće, ne ostvaruje olakšice za održavane članove obitelji, i koji osim minimalne plaće i regresa određenoga zakonom nema drugih oporezivih prihoda koji bi utjecali na visinu opće olakšice.

Tako sročena, izrazito komplicirana formula, donosi brojne nesigurnosti, uvodi još veću nepredvidivost, a ujedno socijalne partnere još više tjera van iz dogovora o minimalnoj plaći.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Kao što je već uvodno rečeno, minimalna plaća ima više strana. U ovom je sastavku vrlo kratko opisana tek nekolicina, koja vam daje tek prvi dojam o usporedbi ove kategorije. Za cjelovitiju usporedbu, što tih 506 EUR u Hrvatskoj i 887 EUR u Sloveniji znači za poslodavce i što za zaposlene, trebali bismo pod povećalo uzeti barem još poreznu politiku, stanje i rast produktivnosti, stupanj zaposlenosti, stupanj siromaštva i još ponešto.

Raditi u Orbicu, znači živjeti Orbico

Autor: Koraljka Tomić
Foto: arhiv Orbico

Orbico grupa vodeći je europski distributer velike palete proizvoda poznatih robnih marki prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, kozmetike, kućanskih aparata, farmaceutskih proizvoda, igračaka, tekstila, cigareta, motornih ulja i maziva i dr.

Razvoj operacija s tako širokom paletom proizvoda zahtijeva visoku razinu fleksibilnosti, otvorenost prema promjenama, prilagodljivu organizaciju i pojedinca, te znatnu investiciju u razvoj ljudskih resursa i distributivnih kapaciteta.

ENA OD OSNOVNIH RAZVOJNIH STRATEGIJ ORBICO SKUPINE JE RAZVIJANJE VEŠČIN.

Mi u Orbicu imamo jasnu viziju o tome kuda želimo ići – želimo se usavršavati, učiti, učiniti našu uslugu što boljom, učiniti je najjeftinijom i najefikasnijom za našeg partnera.

Razvojem vještina zaposlenika osiguravamo samoodrživost kako bi osigurali da Orbico zajednica može donositi ispravne odluke, postavljati ispravne ciljeve, ispravno postavljati prioritete, uspješno prolaziti kroz promjene i upravljati procesima kako bi osigurala konkurentnost na tržištu.

Izgradnja vještina jedna je od osnova razvojne strategije Orbico grupe. U 2018. godini, kao potvrdu svojih nastojanja da učvrsti svoju viziju i identitet, Orbico grupa izdaje Orbico putovnicu za svoje zaposlenike.

Orbico putovnica standardiziran je alat unutar Orbico grupe koji pomaže u praćenju profesionalnog napretka pojedinca tijekom njegovog putovanja unutar Orbico grupe. Svaka putovnica određuje osnovne preduvjete za zapošljavanje na pojedinom radnom mjestu, te određuje smjernice razvoja, ovisno o razini upravljanja, sljedećim elementima:

- Edukacija
- Iskustvo
- Vještine
- Način ophođenja i ponašanje

Vještine se razmatraju ovisno o poziciji i traženoj razini upravljanja.

Nedostatak pojedine vještine jasno se identificira i razvija dalje u tzv. ORT centrima (Orbico Regionalni Trening Centri) prema unaprijed utvrđenom rasporedu treninga. Zaposlenici s usvojenim potrebnim vještinama mogu se promovirati na pozicije više razine upravljanja.

»ORBICO SKUPINA JE LETA 2018 ZA SVOJE ZAPOSLENE IZDALA POTNI LIST Z NAMENOM POTRĐITVE PRIZADEVANJ ZA KREPITEV VIZIJE IN IDENTITETE.«

Orbico zaposlenici svojim radom i iskustvom pomažu i doprinose razvoju sadržaja i alata za treninge, kao i u njihovu provođenju.

Uključuju se u razvojne planove, potiču jedni druge na otvorenost prema razvoju Grupnih aktivnosti, odvajaju dodatno vrijeme za razvoj takvih aktivnosti i nastoje biti jedni drugima primjer i podrška. Smatramo da je to jedini način da osiguramo samoodrživost naše kompanije jer - raditi u Orbicu, znači živjeti Orbico!

Terme Tuhelj, nova dimenzija odmora

Kreativna Art&Spa ponuda za novo iskustvo umjetnosti, selfness filozofija, ljekovito blato, termalna voda, najveći Svijet sauna, posebno kreirani wellness i spa programi prilagođeni individualnim potrebama, vrhunska arhitektura, atraktivni team building programi i poslovni susreti za pamćenje...Terme Tuhelj pružit će vam potpuno novu dimenziju odmora.

Moderno uređeni hotel Well**** sjajan je izbor za ljubitelje wellness i spa opuštanja, ali i za obitelji s djecom koje će uživati u najzabavnijem svijetu vodenih atrakcija. Uz bogati animacijski program na Vodenom planetu zabavi nema kraja! Neopisiv je osjećaj spuštati se vrtoglavom brzinom na adrenalinskim toboganima, voziti se rijekom s gumovima, zaplivati u bazenima s termalnom vodom među kojima je i onaj s valovima. Za one koji žele ostati u ljetnom raspoloženju tijekom čitave godine tu su unutarnji bazeni s pravim malim Vodenim gradom.

Tu će i gurmani doći na svoje. Najukusnije sezonske namirnice, nezaobilazni zagorski štrukli, odlične slastice, sjajna zagorska i hrvatska vina razlog su više da posjetite prekrasan Dvorac Mihanović, jedan od najatraktivnijih à la carte restorana Hrvatskoga zagorja. Za one koji vode računa o zdravoj prehrani restoran Hotela Well**** nudi vitalni meni s pažljivo odabranim namirnicama koje će se svidjeti i djeci.

Više na: <http://www.terme-tuhelj.hr/>

»INOVATIVNI PRISTOP K WELLNESSU, KI TEMELJI NA SELFNESSU IN USTVARJALNI ART&SPA PONUDBI, TERMALNI VODI IN ZDRAVILNEMU BLATU, ZDRAVLJENJU IN INDIVIDUALNIM POTREBAM PRILAGOJENIM TERAPIJAM TER VISOKA MOTIVACIJA ZAPOSLENIH SO RAZLOG, DA ŠTEVILO NOČITEV VSAKO LETO NARAŠČA.

MED TEMI JE VEDNO VEČ POSLOVNIH GOSTOV, KI SO NAS PREPOZNALI KOT IDEALNO DESTINACIJO ZA KONGRESE, KONFERENCE IN TEAM BUILDINGE,« JE POVEDAL VASJA ČRETNIK, DIREKTOR TERM TUHELJ.«

MODRI VAL ACADEMY

Autor: Nina Vovčko
Foto: arhiv Modri Val

Gdje čišćenje prelazi granice klasičnog shvaćanja i dobiva novo značenje.

ANŽE VOVČKO
idejni voditelj Modri val Akademije

»BUDI POZITIVAN, PUNO RADI I USPJEH JE NA TVOME DLANU.«

Modri val obiteljsko je poduzeće koje svoju priču o uspjehu piše drugačije. To je poslovna priča gdje se mudrost starije generacije prepliće s inovativnim razmišljanjem mlađe generacije, i stvara uslugu koja je puno više od toga.

Potrebe tržišta i zahtjevi naručitelja u današnje su vrijeme potpuno drugačiji od onih nekoć; zahtjevi su postavljeni visoko, očekivanja još i više. Dužnost poduzeća prepoznavanje je potreba naručitelja i svojoj usluzi stvarati dodanu vrijednost. Modri val je svjestan da su naručitelji danas puno osvješteniji i žele ne samo kvalitetnu uslugu, već i rješenja za sve zahtjeve. Dio strategije poduzeća Modri val također je i očuvati vrednote u poslovnom odnosu s naručiteljima. Kreativnost poduzeća usmjerena je na detektiranje zahtjeva i traženje novih odgovora. Tako se rađa vrhunska usluga – Modri val akademija.

»**SVAKI DAN JE DOBAR, SVAKO SUTRA JOŠ JE BOLJE**«, kaže direktor poduzeća Modri val, koji je svjestan važnosti svakodnevnoga stjecanja novih znanja. Ulaganje novih znanja u svoje zaposlene na području čišćenja, traženje novih sustava čišćenja, poboljšanje

procesa čišćenja, testiranje novih i inovativnih metoda čišćenja te razvoj sredstava i strojeva za čišćenje je to, što poduzeće vodi u otkrivanje novih dimenzija. Znanje je ključno, zato u poduzeću ulažu u znanje te su svjesni da znanje treba i dijeliti.

»**LETA IZKUŠENJ, INOVATIVNOST, V TUJINI PRIDOBILJENA ZNANJA, RAZISKIVANJE NA PODROČJU ČIŠĆENJA SO RAZLOGI, DA SO USTVARILI LASTNO METODOLOGIJU, INOVATIVNO STORITEV, KI ZAOBJAME VSE, KI STRMIJO K POSTAVITVI SISTEMA Z INOVATIVNIMI PRISTOPI I TEHNOLOGIJU, RACIONALIZACIJI ČIŠĆENJA, IZOBRAŽEVANJU ZAPOSLENIH NA PODROČJU ČIŠĆENJA, KOT TUDI SPLOŠNO K ŠIRJENJU OZAVEŠČENOSTI MED ZAPOSLENIMI, POSAMEZNIKI, PODJETJI I ŠIRŠO JAVNOSTJO O POMENU ČISTOČE NA VSEH SEGMENTIH DELOVANJA. ZARADI SKRIBNO RAZVITEGA SISTEMA IZOBRAŽEVANJA LAHKO SVOJO INOVATIVNO STORITEV IZOBRAŽEVANJA NA PODROČJU ČIŠĆENJA PONUDIJO NAROČNIKOM TAKO V SLOVENIJI, NA HRVAŠKEM, TER BOSNI I HERCEGOVINI.** «

KAKO, GDJE, ZAŠTO?

Modri val prvo je obiteljsko poduzeće u Sloveniji koje ruši granice klasičnoga poimanja čišćenja. Njihova odličnost prepoznaje se također i na stranim tržištima. **U HRVATSKOJ TE U BOSNI I HERCEGOVINI USPJEŠNO POSLUJU VEĆ VIŠE GODINA, ŠTO DOKAZUJE DA SVOJE USLUGE OBAVLJAJU ODLIČNO.** Vjeruju i uvjereni su da znanje treba dijeliti, zato su oblikovali i otvorili **PRVI OBRAZOVNI CENTAR U SAMOM CENTRU LJUBLJANE, MODRI VAL ACADEMY**, koji ispunjava najzahtjevnije kriterije obrazovnih sustava na području čišćenja. Godine iskustva, inovativnost, znanja stečena u inozemstvu, istraživanja na području čišćenja razlozi su da su stvorili vlastitu metodologiju, inovativnu uslugu, koja obuhvaća sve koji strijeme postavljanju sustava s inovativnim pristupima i tehnologijom, racionalizacijom čišćenja, obrazovanjem zaposlenih na području čišćenja, kao i općem širenju osvještenosti među zaposlenima, pojedincima, poduzećima i širom javnošću o važnosti čistoće u svim segmentima djelovanja. Zbog brižno razvijenog sustava obrazovanja svoju inovativnu uslugu obrazovanja na području čišćenja mogu ponuditi naručiteljima također i izvan obrazovnog centra te će vam uspostaviti vaš novi sustav čišćenja kako u Hrvatskoj tako i drugdje.

»**MODRI VAL ACADEMY JE PLOD ZNANJA I INOVATIVNEGA PRISTOPA. NE ZGOLJ VRHUNSKE STORITVE ČIŠĆENJA, AMPAK TUDI VZPOSTAVITEV SISTEMA I PRENOS ZNANJA NA OBMOČJU SLOVENIJE, HRVAŠKE TER BOSNE I HERCEGOVINE.**«

Poduzeće Modri Val, d. o. o., je obiteljsko poduzeće, koje se čišćenjem i održavanjem profesionalno bavi već od 1990. godine. Višegodišnje iskustvo u ovom segmentu priča o tome, da smo svom radu potpuno predani.

Profesionalan odnos poduzeća prema naručitelju stvara odnose vrijedne povjerenja, a što poduzeće potiče u traženju uvijek novih sustava i produkata.

ZAŠTO?

Jer strast prema radu, mudrost i inovativnost kreiraju nove dimenzije čišćenja te stvaraju vrhunsku uslugu u koju poduzeće vjeruje, pa i zbog sve više zadovoljnih naručitelja u zemlji i u inozemstvu.

Prekogranične poslovne prilike i pravila

Autor: Janja Starc

Prije nešto manje od 30 godina gospodarske su se veze između Slovenije i Hrvatske drastično smanjile ali budući da gospodarstvo ne poznaje granice i poduzetnici srećom nisu opterećeni političkim pitanjima, oni su ponovno stali na zajednički put, što dokazuje sve veća gospodarska robna razmjena između obje države.

Razloga za porast gospodarske suradnje ima više, kao što su ulazak Hrvatske u EU, na granicama više nema carina i drugo. Kako na jednoj tako i na drugoj strani poduzetnici prepoznaju poslovne prilike, a njih, ruku na srce, nema malo.

Dobra poslovna prilika zaista je ta koju treba iskoristiti, ali pogledati moramo regulativu države u koju odlazimo te nikako ne smijemo ići raditi k susjedu po principu APP (»ako prođe prođe«), toga su slovenski poduzetnici koji odlaze u Hrvatsku vrlo i te kako svjesni, jer su imali školu već kod drugih susjeda Austrijanaca. Regulativa prekograničnoga obavljanja usluga jest, odnosno, morala bi biti u okvirima europskih direktiva koje uređuju ovo područje, stoga poduzetnicima preporučujemo da prije ulaska na susjedna tržišta provjere što trebaju.

Slovenija je prema stranim gospodarskim subjektima povoljnija, jer ima jednostavnije postupke, pa tako upućene radnike možeš prijaviti putem internet aplikacije u minuti ili dvije, s druge pak strane Hrvatska nije tako gostoljubiva, jer treba upućivanje prijaviti na tiskanom obrascu od šest stranica i više, za upućenog radnika trebaš hrvatskog zastupnika. Neke su djelatnosti specifične i traže pribavljanje dozvole za njihovo izvođenje, tako je npr. za građevinsku djelatnost u Hrvatskoj potrebno pribaviti odnosno prijaviti povremeno/privremeno obavljanje te usluge, za što trebaš i osiguranje od odgovornosti za HR, koje mora biti službeno prevedeno, te ispunjavati još nekoliko drugih uvjeta (tu se mogu pohvaliti da mi je prije četiri godine

uspjelo smanjiti administraciju, za što ide zahvala nadležnom organu), u Sloveniji trebaš privremenu obrtnu dozvolu, postupak je opet jednostavniji i bez službenih prijevoda. Usporedbu možemo nastaviti s porezom na dodanu vrijednost, taj je »povoljniji« u Sloveniji, u pojednostavljenim postupcima kod otvaranja poduzeća opet vodi Slovenija, da se izrazim u sportskim rječnikom, s prednošću od nekoliko minuta. Dok slovenski

»**DOBRO POSLOVNO PRILIKOST JE RESDA POTREBNO IZKORISTITI, Vendar moramo pogledati regulativu države, v katero odhajamo in nikakor ne smemo na delo k soledom po sistemu APP (»AKO PROĐE PROĐE«), tega se slovenski podjetniki, ki odhajajo na hrvaško, zelo dobro zavedajo, saj so imeli šolanje pri soledih avstrijcih.**«

poduzetnici prepoznaju svoju poslovnu priliku u Hrvatskoj s »jeftinijom« radnom snagom, prilike su također i u građevinarstvu, u upravljanju otpadom i na brojnim drugim područjima.

Poduzetnicima preporučujemo da prethodno pribave sve potrebne informacije i dozvole, dok smo potporne institucije tu, spremne pomoći. Prave su adrese za vas Područna obrtničko-poduzetnička komora Krško i SLO CRO Poslovni klub.

TVRTKA RIKO D.O.O. ISPORUČUJE KOMPLETNE SUSTAVE ZA OBRADU VODE I OTPADA SA INTERNACIONALNOM LISTOM USPJEŠNIH REFERENCI.

U tvrtki RIKO nudimo cjelovita rješenja s područja vodoopskrbe i pripreme pitke vode, pročišćavanja otpadnih voda kao i obrade čvrstog otpada. U svoje djelatnosti uključujemo savjetovanje, izradu stručnih studija i strateških dokumenata, planiranje te provedbu projekata, a po potrebi i pomoć pri osiguravanju izvora financiranja.

Odlična iskustva s područja inženjeringa, upotreba najsuvremenijih tehnologija s područja zaštite okoliša kao i bogate međunarodne reference svrstavaju nas među vodeće izvođače projekata.

UPOV Grosuplje

UPOV Barje

TRETMAN VODA:

- pročišćavanje komunalnih otpadnih voda (mehaničko, kemijsko, biološko, SBR, MBR, MBBR, aerobno i anaerobno),
- priprema i pročišćavanje industrijskih otpadnih voda,
- sustavi za tretman i sušenje mulja iz UPOV-a
- pročišćavanje procjednih voda odlagališta čvrstog otpada,
- vodoopskrba i priprema pitke vode.

Upotrebom membranske tehnologije pročišćavanja procjednih voda, postrojenje za pročišćavanje UPOV Barje predstavlja prvi uređaj za pročišćavanje takve vrste u Sloveniji i svrstava se među najsuvremenije i tehnološki najnaprednije uređaje za pročišćavanje procjednih voda u jugoistočnoj europskoj regiji.

Kako nagraditi zaposlenike uz niže troškove

Poslodavci se sve češće odlučuju nagraditi svoje zaposlenike dobrovoljnom mirovinskom štednjom čime im, osim ostvarene porezne olakšice, otvaraju put prema državnim poticajnim sredstvima i boljim primanjima u budućnosti.

Naime, podaci iz ožujka ove godine pokazuju da prosječna neto plaća u Republici Hrvatskoj iznosi 6.464 kune, a prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju 2.433 kune.

Svaki mjesec za mirovinsko osiguranje građani izdvajaju 20 posto bruto plaće. Za 1. stup, koji se temelji na međugeneracijskoj solidarnosti i iz kojeg se financiraju i mirovine postojećih umirovljenika, izdvajaju 15 posto, a 5 posto ulažu u svoju mirovinu, odnosno 2. stup. Dobrovoljna mirovinska štednja nije obvezno izdvajanje i predstavlja 3. stup. No dobrovoljnom uplatom sredstava građani se mogu pripremiti za zadržavanje standarda potrošnje i u mirovini a u tome im može pomoći i poslodavac.

DVOSTRUKO NIŽI TROŠKOVI ZA POSLODAVCA

Ako se poslodavac, primjerice, umjesto povećanja neto plaće odluči zaposlenike nagraditi dobrovoljnom mirovinskom štednjom Erste Plavog, izdvojiti će dvostruko niži iznos. To se odnosi na uplate do 500 kuna mjesečno ili do 6.000 kuna godišnje po zaposleniku, koliko iznosi porezna olakšica za po-

slodavca koja predstavlja porezno priznati rashod i umanjuje osnovicu poreza na dobit. Poslodavci mogu za svoje zaposlenike uplaćivati kad i kako žele: godišnje, mjesečno, kvartalno, polugodišnje i mijenjati dinamiku i iznose kad žele.

Mogu svim zaposlenicima uplaćivati isti iznos ili se on može definirati individualno. Sredstva uplaćena u fondu su vlasništvo zaposlenika i ako poslodavac prestane uplaćivati zaposlenik ne gubi prava te može samostalno nastaviti s uplatama. Sredstva u fondu su i nasljedna pa se u slučaju smrti zaposlenika isplaćuju jednokratno na račun nasljednika.

Mirovina se može početi koristiti s 55 godina bez obzira je li zaposlenik za kojeg je poslodavac uplaćivao u radnom odnosu ili nije. Proces uplate je jednostavan jer poslodavac koji odluči uplaćivati za zaposlenike u otvorene dobrovoljne mirovinske fondove ne ulazi u ugovorni odnos s društvom za upravljanje, niti ima dodatnih ugovornih troškova.

Više informacija na www.ersteplavi.hr

»DELODAJALCI SE VSE POGOSTEJE ODLOČAJU, DA BODO ZAPOSLENE NAGRADILI S PROSTOVOLJNIM POKOJNINSKIM VARČEVANJEM, KAR JIM PRINAŠA DAVČNO OLAJŠAVO IN POT DO DRŽAVNIH FINANČNIH SPODBUD, V BODOČE PA VIŠJE PRIHODKE.«

I FEEL sLOVEnia, marka Slovenije

Autor: Javna agencija SPIRIT Slovenija
Foto: arhiv I feel Slovenia

Sloveniju nije moguće jednostavno prikazati, treba je osjetiti i doživjeti. Upravo to predstavlja marka I feel Slovenia, što nije samo slogan ili fraza. To je prilika koja poduzećima pomaže u prepoznavanosti na stranim tržištima. Akterima slovenskoga gospodarstva nudi dodanu vrijednost vrednotama i karakteristikama koje personificira.

S namjerom da marka ojača također i na području gospodarstva, skrbnik je marke (Ured Vlade za komuniciranje) u suradnji s javnom agencijom SPIRIT Slovenija osvežio identitetu marke. Oblikovalo se zajedničko ime komunikacijske kampanje za područje gospodarstva: **Green. Creative. Smart. odnosno Zeleno. Kreativno. Pametno.**

Radi se o nazivu komunikacijske kampanje marke I feel Slovenia na području gospodarstva kao odaziv na njegova očekivanja za podizanjem prepoznatljivosti i ugleda Slovenije u međunarodnoj sredini. Namijenjena je cjelovitoj i jedinstvenoj promociji slovenskoga gospodarstva na globalnom konkurentskom tržištu.

Slovensko je gospodarstvo usmjereno na održivi razvoj i na korisnika, nudi kreativna, inovativna i dostupna rješenja kako za ljude tako za dugoročni razvoj društva. Kampanja ističe ključne konkurentne prednosti Slovenije u nišama na područjima zelenoga gospodarstva, tehnologija okoliša, robotizacije, mobilnosti, digitalizacije, razvoja i istraživanja te kreativne industrije.

Izvedbom integrirane komunikacijske kampanje za promociju slovenskoga gospodarstva u inozemstvu Green. Creative. Smart. će SPIRIT Slovenija osuvremeniti ključne komunikacijske alate agencije i integrirati poruku u sve ključne aktivnosti agencije u međunarodnoj sredini.

Green. Creative. Smart.

»Z NAMENOM, DA SE ZNAMKA OKREPI TUDI NA PODROČJU GOSPODARSTVA, JE SKRBNIK ZNAMKE (URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE) V SODELOVANJU Z JAVNO AGENCIJO SPIRIT SLOVENIJA OSVEŽIL IDENTITETO ZNAMKE. OBLIKOVALO SE JE SKUPNO IME KOMUNIKACIJSKE KAMPANJE ZA PODROČJE GOSPODARSTVA: GREEN. CREATIVE. SMART. OZIROMA ZELENO. KREATIVNO. PAMETNO.«

SPiRiT Slovenija će u 2019. godini pokrenuti kampanju, koja će trajati sve do 2022. godine. Pod naslovom kampanje Green. Creative. Smart. planirane su sljedeće aktivnosti:

- Priprema ključnih podržavajućih poruka, koje će biti prisutne svakom prilikom gdje će se predstaviti slovenska poduzetnička sredina kao zelena, kreativna i pametna;
- Priprema promocijskih i komunikacijskih materijala za pomoć gospodarstvu kod prezentacija poslovnim partnerima (npr. promocijska brošura, prezentacije, video ipd.);
- Novi cjeloviti izgled na zajedničkim sajamskim prezentacijama slovenskoga gospodarstva u inozemstvu i drugim promotivnim

dogadajima namijenjenim promociji slovenskoga gospodarstva;

- Suradnja ambasadora Green. Creative. Smart., koji će kao predstavnici gospodarstva promovirati slovensku poduzetničku sredinu;
- Povezivanje s partnerima i poduzetnicima u inozemstvu, koji će biti ključni za neposrednu promociju Green. Creative. Smart.;
- Digitalna i klasična oglašivačka kampanja, koja će u inozemstvu promovirati slovenske izvoznike i predstavljati prilike za strane investitore;
- Kampanja odnosa s javnošću, koja će pomoću domaćih i stranih medija promovirati slovensku poduzetničku sredinu.

Vaš partner za energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije

ESCO usluge obuhvaćaju razvoj, izvedbu i financiranje projekata na način da se povrat investicije ostvaruje kroz uštede u troškovima za energente i održavanje.

www.hep.hr/esco

Može li hrvatski turizam 365?

Autor: Ivana Kolar

U ljetnim mjesecima hrvatski turizam ostvaruje vrhunske rezultate, no ima li potencijala značajno unaprijediti svoje rezultate i u ostalom dijelu godine, pitanje je koje postavlja konferencija Može li hrvatski turizam 365? točnije, sudionici konferencije koja se održava treću godinu zaredom u organizaciji Ivane Kolar, direktorice Julius Rose d.o.o. uz podršku SLO CRO Poslovnog kluba slovenskih gospodarstvenika.

Iako se posljednjih godina puno govori o potrebi za produljenjem sezone do cjelogodišnjega poslovanja, ovo je prva konferencija koja je zagrebla dublje u problematiku i okupila po tridesetak eminentnih stručnjaka iz područja turizma iz šire regije (Austrija, Mađarska, Slovenija, BiH, Crna Gora, Albanija, Portugal, Irska i Hrvatska) i potražila konkretne odgovore kako to i ostvariti.

Dvije vrlo uspješne konferencije održane u Zagrebu u 2017. i 2018. godine okupile se po tristotinjak sudionika, pokrenule niz javnih rasprava o temi i bile odlično medijski popraćene. U nizu vrhunskih predavanja i intriganantnim raspravama sudionici su mogli čuti kvalitetne primjere dobre prakse, nova znanja, iskustva i ideje velikih turističkih konzultanata i uspješnih poduzetnika kako razvijati cjelogodišnji turizam.

Konferencija je namijenjena predstavnicima turističkih i gospodarskih institucija i stručnim te drugim udrugama, turističkim subjektima, poduzetnicima i obrtnicima koji sudjeluju u turističkom procesu i prihodu,

»KONFERENCA JE NAMENJENA PREDSTAVNIKOM TURISTIČNIH IN GOSPODARSKIH INSTITUCIJ, STROKOVNIM DRUŠTVOM IN TURISTIČNIM SUBJEKTOM, PODJETNIKOM TER OBRTNIKOM, KI SODELUJEJO V TURISTIČNIH PROCESIH, PREDSTAVNIKOM TURISTIČNIH DRUŠTEV TER VSEM, KI SO SE ALI PA BI SE ŽELELI VKLJUČITI V HRVAŠKI TURIZEM.«

predstavnicima turističkih zajednica te drugim osobama i subjektima koji su, ili bi tek mogli biti, uključeni u hrvatski turizam.

I ove godine u rujnu sudionike očekuju stručna predavanja i odlične rasprave govornika iz šire regije i EU, koje će ponuditi odgovore na pitanja kako u Hrvatskoj razvijati cjelogodišnji turizam, kako pokrenuti kontinentalni turizam, kako uspješno razvijati turističke destinacije i kako uključiti u suvremenu ponudu tradiciju, kulturu i društvenu baštinu te oblikovati inovativne proizvode i doživljaje. Tijekom predavanja i rasprava osobita pažnja posvetit će se razvoju destinacija i zajedništvu, kreiranju novih proizvoda i autentičnosti te kvaliteti i održivosti, što su preduvjeti za cjelogodišnje poslovanje.

Tudi letos septembra udeležence čakajo strokovna predavanja in odlične razprave govorcev iz širše regije in EU, ki bodo ponudile odgovore na vprašanja, kako na hrvaškem razviti celoletni turizem, kako zagnati kontinentalni turizem, kako uspešno razviti turistične destinacije in kako v sodobno ponudbo vključiti tradicijo, kulturo in kulturno dediščino ter oblikovati inovativne produkte in doživetja.

VITAMINIMA TREBA STAKLO.

Nepropusno, neutralno, neškodljivo. Staklo čuva vitamine, arome i boje – čak i nakon dugog skladištenja, prvobitna kvaliteta sadržaja ostaje sačuvana. Poklonite i Vi svom proizvodu riznicu svježine. Vitaminima treba staklo – a staklu treba Vetropack.

Vetropack Straža d.d.
HR-49231 Hum na Sutli, tel. +385 49 326 326, www.vetropack.hr

vetropack

SID- PKZ dio Coface obitelji

Coface, vodeća globalna grupa za osiguranje kredita, u travnju ove godine kupila je SID - PKZ, slovenskoga tržišnog lidera u poslovima osiguranja kredita. Budući da je Coface stekao sva sredstva SID-PKZ-a, spojena tvrtka će poslovati pod novim imenom Coface PKZ. Akvizicija podržava Cofaceovu strategiju profitabilnog rasta u regiji Srednje i Istočne Europe.

coface PKZ

SID - PKZ osnovala je 2005. godine SID banka i to je tržišni lider u osiguranju kredita u Sloveniji s visokim tržišnim udjelom. U 2018. godini društvo je zabilježilo 14,3 milijuna eura bruto zaračunate premije. Ovim strateškim korakom Coface jača svoju tržišnu poziciju u jadranskoj regiji. Nudeći širok spektar usluga i veliku međunarodnu mrežu, Coface će unaprijediti podršku slovenskih izvoznika. Time se dodaje vrijednost svojim klijentima i doprinosi gospodarskom razvoju zemlje.

"Vrlo smo uzbuđeni što možemo ugostiti 75 zaposlenika SID-PKZ-a u Coface grupi. Njihova stručnost dodatno će ojačati našu regionalnu platformu dodavanjem značajne prisutnosti na atraktivnom slovenskom tržištu", izjavio je Declan Daly, CEO regije Central & Eastern Europe. Zajedno ćemo poboljšati Cofaceovu ponudu i usluge koje pružamo našim klijentima u regiji."

Xavier Durand, izvršni direktor tvrtke Coface, dodao je: "Ova će akvizicija dodatno ubrzati naš rast u profitabilnom području koje je pokazalo izvrsne rezultate posljednjih godina. Ova akvizicija savršeno je u skladu s ciljevima našeg strateškog plana "Fit to Win"."

Mag. Sibil Svilan, predsjednik Uprave SID banke po završetku procesa prodaje, izjavio je: "Vjerujemo da novi strateški vlasnik SID-PKZ-a može pružiti mogućnosti za razvoj i daljnje širenje poslovanja SID-PKZ-a. PKZ ima pristup širem spektru inozemnih tržišta, što će nesumnjivo pomoći slovenskom gospodarstvu, a pozitivno će utjecati i na konkurentnije osiguranje i reosiguranje nemarketabilnih rizika, koje ćemo i dalje provoditi u SID banci. To će dodatno potaknuti slovenski izvoz i održivi gospodarski razvoj Slovenije."

Sergej Simoniti, predsjednik Uprave SID-PKZ, dodao je: "Drago nam je što smo dio Coface obitelji. Kao dio grupe SID Banke služili smo slovenskom gospodarstvu u njegovom širenju već 27

godina. Vrlo smo ponosni što je Coface potvrdio naša postignuća i prepoznao našu vrijednost. Uvjereni smo da ćemo kao dio Coface grupe našim klijentima nuditi još bolju uslugu. Vjerujemo da ćemo zajedno ojačati našu poziciju osiguravatelja trgovinskih kredita i tržišnog lidera u jadranskoj regiji."

»VESELI NAS, DA SMO POSTALI DEL DRUŽINE COFACE. KOT DEL SKUPINE SID BANKE SMO V PRETEKLIH 27 LETIH GRADILI IN PRISPEVALI K RASTI SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA. PONOSNI SMO, DA JE COFACE PREPOZNAL NAŠE DOSEŽKE IN NAŠO VREDNOST. PREPRIČANI SMO, DA BOMO KOT DEL SKUPINE NAŠIM STRANKAM LAHKO PONUDILI ŠE BOLJŠE STORITVE. VERJAMEMO, DA BOMO SKUPAJ ŠE OKREPILI VODILNI POLOŽAJ NA TRGU IN (PO)OSTALI PRVA IZBIRA MED ZAVAROVALNICAMI V JADRANSKI REGIJI.«

SERGEJ SIMONITI, PREDSEDNIK UPRAVE SID - PKZ

Kad osjećaja straha više ne bi bilo...

Autor: Hana Skopal mag. chem. ing.
Foto: arhiv All in one by Med

Što biste najprije učinili? U čemu vas strah najviše koči i ne dopušta vam da normalno živite? Dobro pitanje, zar ne?

Ovo naizgled jednostavno pitanje najčešće u sebi skriva i one najkompleksnije odgovore koji dolaze iz dubine naše podsvijesti.

Možda na prvu izgleda kao da se odgovori kriju u skakanju padobranom, bungee jumping i sličnim adrenalinskim sportovima, no uvjeravamo vas da većina ljudi zbog straha, bilo iracionalnog ili onog uzrokovanog lošim iskustvom iz prošlosti, nisu u mogućnosti učiniti za sebe neke naizgled vrlo 'jednostavne' korake koji bi im omogućili podići kvalitetu života na višu razinu.

Jedan takav primjer je odlazak zubaru. Da, iznenadili biste se kad bismo vam rekli koliki je broj pacijenata koji od straha nisu u mogućnosti ni ući u stomatološku polikliniku na pregled, a kamoli se odlučiti na neku konkretniju stomatološku terapiju koja uključuje veći broj dolazaka i potpuno suočavanje sa situacijom. Kao rezultat toga straha i izbjegavanja stomatologa dolazi do velikih problema u usnoj šupljini - od boli, preko gubitka jednog ili više zuba, pa sve do potpune bezubosti samo zato što se problemu nije pristupilo adekvatno i na vrijeme.

Nedostatak zuba drastično utječe na čovjekovo samopouzdanje i time izravno određuje zadovoljstvo koje će pojedinac imati svojim životom pa ga time ograničava i onemogućuje mu da ostvari sebe u svim aspektima svoga života. Što sada kažete na taj strah? Čini li vam se i dalje bezazlen ili prilično važan premostiti ga s obzirom na posljedice koje može ostaviti na nečiji život?

MJESTO GDJE SE SPAJAJU MEDICINA, ZNANOST I TEHNOLOGIJA

U skladu s time stručnjaci Poliklinike IMED u Zagrebu, s više od 20 godina iskustva na području dentalne medicine razvili su revolucionaran i inovativan pristup stomatološkom liječenju koji je u potpunosti skratio vrijeme terapije i zauvijek maknuo strah iz jednadžbe.

Jedinstveni koncept pod nazivom ALL IN ONE by IMED, pacijentima omogućuje sanaciju u općoj anesteziji što znači da se u jednom aktu, dok pacijent spava, odradi vađenje zuba, brušenje, liječenje, parodontološka obrada, ugradnja implantata, uzimanje otisaka i ostalo, za što bi normalnim protokolom bilo potrebno barem desetak dolazaka u kliniku. Time se pacijentu pruža maksimalan komfor, cijeli zahvat je manje stresan a time se organizam lakše oporavlja i rane brže zacjeljuju. Tako se razvio i sad već dobro poznati slogan "Dok Vi spavate, mi radimo!"

Poliklinika IMED je postala JEDINA stomatološka dnevna bolnica u Hrvatskoj koju čini tim od 40 ljudi koji uključuje liječnike, medicinske sestre, anesteziologa, anesteziološkog tehničara i ostale.

Poliklinika IMED posluje već 10 godina te na prostoru od 500 m2 na Zagrebačkoj Trešnjevci ima 7 stomatoloških ordinacija, 1 ordinaciju za estetsku kirurgiju, dentalni laboratorij, rtg dijagnostiku, operacijsku salu i apartman.

Ravnatelj i osnivač Poliklinike IMED Mr. sc. Marko Krmpotić specijalist je oralne kirurgije i osoba koja je idejni začetnik ovog novog koncepta u stomatologiji. Osim sto-

"Ne bi verjeli, kako veliko število pacientov je, ki od strahu ne morejo na pregled, kaj šele, na bolj konkretno terapijo."

Janko Orač, Novo Mesto
Pri iskanju rešitve težav z zobmi sem se, na priporočilo prijateljev iz Novega mesta, naročil na informativni pregled na polikliniki IMED v Zagrebu. Dr. Krmpotić je ocenil zdravstveno stanje v mojih ustih kot zelo resno in mi predstavil celostno rešitev. S svojo strokovno ekipo je opravil operacijo in temeljito rešil moje zobne težave. Proces zdravljenja ter strokovna obravnava mene, kot pacienta, je bila in je še na vrhunski ravni.

Godina primjene GDPR-a

Autor: Zlatko Mateša
Foto: Fotolia

M&K
MATEŠA & KAPITAN
ODVJETNIČKO DRUŠTVO / LAW FIRM

Iako je Opća uredba o zaštiti podataka usvojena još 2016. godine približavanjem 25. 5. 2018. godine, dana stupanja na snagu napetost gospodarskih subjekata rasla je vezano za primjenu Uredbe.

4 SLOVA - GDPR (GENERAL DATA PROTECTION REGULATION), IZGOVARALA SA VELIKIM STRAHOPOŠTOVANJEM

S obzirom na nedostatak iskustva i prakse u primjeni Uredbe, a imajući u vidu sva ograničenja koje propisuje, mogle su se razumjeti nedoumice gospodarskih subjekata.

Svrha same Uredbe je poboljšati zaštitu prava pojedinca na zaštitu osobnih podataka, čime se željelo prenijeti bit zaštite osobnih podataka kao jednog od temeljnih prava Europske unije. Budući da se GDPR uvodio na cijeloj razini Europske unije isto je naglašavalo jednaka prava pojedinaca na jedinstvenom tržištu Europske unije ma gdje se pojedinci ili njihovi podaci nalazili. Uredba također propisuje jednaka pravila postupanja za gospodarske subjekte na razini cijele Europske unije što dodatno naglašava integriranost ovog prostora.

Općenito govoreći temeljna je namjera ove Uredbe osigurati sigurnost ili barem postaviti okvir, u korištenju osobnih podataka zbog postojanja sve obuhvatnijih i raznovrsnijih načina prikupljanja i obrade istih.

»UREDBA JE UVEDLA PRAVILA IN PONUDILA ORODJA VSAKEMU POSAMEZNIKU, DA IMA LAHKO NADZOR IN UVID V UPORABO PODATKOV, KI JIH DA V DOLOČEN NAMEN.«

Budući da suvremeno poslovanje i protok informacija od svakog pojedinca svakodnevno traži da dostavlja vlastite osobne podatke kako bi ostvario neka prava ili koristio usluge, uočeno je da se često isti podaci ne koriste isključivo u svrhe za koje su dani.

GDPR-om se tako želi regulirati i ograničiti subjekte („voditelje obrade“) koji prikupljaju osobne podatke pojedinaca da podatke skupljaju temeljem jasno određenog pravnog osnova i u jasno definirane svrhe prikupljanja, te da iste podatke uklone nakon što prestane razlog radi kojeg su prikupljeni. Voditelji obrade također moraju osigurati proporcionalnu sigurnosnu zaštitu samih podataka, jer su isti odgovorni za štetu nastalu zbog povrede osobnih podataka, a koju povredu su dužni u roku od 72 sata prijaviti nadležnom tijelu.

GDPR također daje svakom pojedincu alate za zaštitu svojih podataka poput prava na brisanje, prava na ispravak podataka, prava na prenosivost podataka ili prava na prigovor nadzornom tijelu ako se smatra da se dani osobni podaci obrađuju u svrhe za koje nisu prikupljeni.

Protokom prve godine od stupanja na snagu može se reći da je GDPR donio pomak kako u regulaciji tako i u općem podizanju svijesti društva vezano za zaštitu osobnih podataka.

Iako je Uredba zasigurno donijela početnu krutost nove regulative i otežala svakodnevno poslovanje gospodarstvenika koji su često tuđe osobne podatke neadekvatno obrađivali i prenosili trećim osobama, sve bez korištenja sigurnosnih mjera prilikom njihovog čuvanja ili obrade, ona je ipak doprinijela podizanju standarda obrade osobnih podataka, te uvela ravnotežu između subjekata koji podatke prikupljaju i samih vlasnika podataka (ispitanika).

»EDINSTVEN KONCEPT, ALL IN ONE BY IMED, PACIENTOM OMOGOČA POSEG V SPLOŠNI ANESTEZIJI, KAR POMENI, DA MEDTEM, KO PACIENT SPI, STOMATOLOG IZRUVA ZOB, BRUSI, ZDRAVI, OPRAVI PARODONTOLOŠKI POSEG, VGRADI IMPLANTAT, VZAME ODTIS, SKRATKA, VSE POTREBNO, ZA KAR BI PO KLASIČNEM PROTOKOLU POTREBOVAL VSAJ DESET OBISKOV KLINIKE. NA TA NAČIN PACIENTOM NUDIMO MAKSIMALNO UDOBJE, CELOTEN POSEG JE MANJ STRESEN, POSLEDIČNO PA ORGANIZEM LAŽJE OKREVA IN SE RANE HITREJE CELIJO. TAKO SE JE PRI NAS PRIJEL SLOGAN: »KO VI SPITE, MI DELAMO!«

matologije, Poliklinika IMED poznata je i po svom odjelu za ortodontiju na čelu kojeg je prof. Anić- Milošević, također jedna od osnivačica Poliklinike s više od 20 godina iskustva u ortodontiji. Voditelj odjela za estetsku kirurgiju je dr. Vladimir Borić maksilofacijalni kirurg i svakako jedan od najcjedenjenijih liječnika na tom području u Republici Hrvatskoj.

Sve je veći broj pacijenata u Hrvatskoj i regiji koji se odlučuju na ovakav, novi oblik stomatološkog liječenja. Osim pacijenata kod kojih prevladava strah, ovakav tip liječenja pokazao se odličnim i za one koji u današnjem užurbanom rasporedu nemaju slobodnoga vremena za stomatološke terapije koje zahtijevaju cijeli niz posjeta stomatologu, a i za one kojima je osobito važna komocija pri odabiru prikladne terapije.

Veliko je dostignuće za cijelu regiju činjenica da se na našem području razvijaju ovakve inovacije i pružaju medicinske usluge koje su u korak sa svjetskim dostignućima u stomatologiji i medicini.

Samo uz multidisciplinarni pristup moguće je doći do cjelovitih rješenja i to se vrlo jasno pokazalo na primjeru Poliklinike IMED.

Bit će zanimljivo vidjeti kuda će nas sve odvesti mogućnost da se uz pravi pristup makne strah i iz ostalih područja naših života.

MR. SC. MARKO KRMPOTIĆ
Ravnatelj i osnivač Poliklinike IMED specijalist je oralne kirurgije.

»**NAMEN UREDBE JE ZAGOTOVITI PRAVICU POSAMEZNIKA DO ČIM BOLJŠE ZAŠČITE OSEBNIH PODATKOV, S ČIMER SE ŽELI POUĐARITI BISTVO ZAŠČITE OSEBNIH PODATKOV KOT ENE OD TEMELJNIH PRAVIC EVROPSKE UNIJE. GLEDE NA TO, DA SE JE GDPR UVAJAL NA NIVOJU CELOTNE EVROPSKE UNIJE, SE PRAVICE POSAMEZNIKOV ENAKO POUĐARJAJO NA CELOTNEM TRŽIŠČU EVROPSKE UNIJE, KJERKOLI SE POSAMEZNIKI NAHAJAJO. UREDBA NA NIVOJU CELOTNE EVROPSKE UNIJE PREDPISUJE TUDI ENAKA PRAVILA ZA POSTOPANJE GOSPODARSKIH SUBJEKTOV, KAR DODATNO POUĐARJA INTEGRIRANOST TEGA PROSTORA.**«

Ova Uredba uvela je pravila i dala alate svakom pojedincu da može imati nadzor i uvid u korištenje vlastitih podataka koje daje u željene svrhe. Osnivanjem nadzornog tijela (u Republici Hrvatskoj je to Agencija za zaštitu osobnih podataka-AZOP) dobili smo i regulatora koji je nadležan ne samo za primjenu pravila iz Uredbe već i za podizanje svijesti svih dionika vezano za obradu osobnih podataka.

U dosadašnjem tijeku primjene Uredbe u Hrvatskoj zasad nismo imali saznanja o većim kršenjima, te izrečenim kaznama koje mogu biti u iznosu do 20.000.000,00 EUR ili 4 posto ukupnoga godišnjeg prometa na svjetskoj razini ostvarenog u protekloj godini za najteže oblike kršenja odredbi Uredbe.

Prema dostupnim podacima njemački je regulator u ovom vremenu sankcionirao oko 50 kršenja Uredbe, s najvećom izrečenom sankcijom od 80.000,00 EUR.

Poljski regulator odredio je primjerice prvu kaznu početkom godine u iznosu od 200.000,00 EUR švedskom društvu Bisnode koje je iz javno dostupnih registara prikupljao osobne podatke

temeljem kojih je onda kontaktirao pojedince. Iako je društvo objavilo na svojem Web-u podatke propisane Uredbom, regulator je procijenio kako društvo nije postupalo sukladno Uredbi. Bisnode je najavio žalbu na istu odluku.

Može se vjerovati da će se tijekom 2019. godine aktivnosti AZOP-a intenzivirati budući da je ova prethodna godina utrošena na jačanje njihove unutarnje organizacije i kompetencija, te rada na podizanju svijesti o važnosti primjene Uredbe u društvu.

»**Z UREDBO GDPR SE ŽELI REGULIRATI IN OMEJITI SUBJEKTE (»VODITELJE PODATKOVNIH OBDELAV«), KI ZBIRAJU OSEBNE PODATKE POSAMEZNIKOV, DA LE-TE ZBIRAJU NA PODLAGI JASNO DOLOČENIH PRAVNIH PODLAG IN ZA JASNO DEFINIRANE NAMENE ZBIRANJA, TER DA SE TE ISTE PODATKE ZBRIŠE POTEM, KO VEČ NI RAZLOGA ZA NJIHOVO ZBIRANJE.**«

Tijekom godine dana od stupanja na snagu Uredbe dojam je da se početna nervoza oko njene primjene utišala. Sigurno je da se dio poduzetnika uspio prilagoditi i implementirati nova pravila u vlastito poslovanje. Sigurno je i da je uvođenjem Uredbe cijelo društvo postalo svjesnije vrijednosti osobnih podataka kao robe na tržištu kao i prava svakoga pojedinca da isti zaštiti svoje podatke.

Vuna – održivost i ekološki dizajn

Autor: Goran Mikac
Foto: arhiv Regeneracija

Tepisi se u Regeneraciji proizvode još od 1967. godine u sastavu tadašnje tvornice Zivtex, koja se već u 70-tima afirmirala suradnjom s velikim hrvatskim umjetnicima.

Kad govorimo o ekološkom dizajnu, u Regeneraciji pod tim pojmom podrazumijevamo način razmišljanja od samog projektiranja, prije proizvodnje i prije ugradnje tepiha, na način da se proizvodi dizajniraju tako da ih je, kod mehaničkih oštećenja ili teškog zaprljanja, jednostavno zamijeniti a da se pritom ne narušava estetika samog prostora.

Pod tim pojmom mislimo i na dizajn koji je minimalno izložen modnim trendovima, sezonama, trenutnoj modi. On je na neki način klasičan, a istovremeno usklađuje stil i ekološku prihvatljivost pa uz dugotrajnost koju nosi vuneno vlakno kao materijal, može u prostoru ostati duže razdoblje. Na taj će se način odgovoriti zamjena i trošak, što govori u prilog konceptu odgovorne i održive potrošnje čemu u Regeneraciji pridajemo veliki značaj.

Uz opremanje poslovnih objekata, državnih i javnih institucija te privatnih prostora, danas glavno tržište predstavljaju turistički objekti, u koje su ugrađeni tepisi iz Regeneracije duž obale, kao i u brojnim hotelima na kontinentu.

Vuna je kvalitetno, po svojoj građi čvrsto i elastično vlakno koje osigurava da tepih proizveden iz nje bude dugotrajan, o čemu svjedoče mnogi primjeri ugradnje u brojnim objektima.

Uz znanje i iskustva u prikupljanju i recikliranju tekstilnih materijala, model kojim nastojimo doprinosti globalnim ciljevima održivog razvoja i očuvanju okoliša općenito, proširujemo i na proizvodnju taftanih vunениh tepiha.

Vuna je prirodni materijal i obnovljivi izvor sirovine i sama po sebi je ekološki materijal. Ona donosi brojne prednosti: utjecaj na zdravlje čovjeka, manje troškove, mogućnost recikliranja i dr. I najvažnije: materijal s ovakvim oso-

Na polju društveno odgovornog djelovanja Regeneracija je dobitnik nagrade Indeks DOP-a u kategoriji Odgovorne politike i prakse upravljanja okolišem te nagrade SJAJ za vidljivost društveno odgovornog poslovanja i održivosti na digitalnim komunikacijskim platformama.

binama potiče obrasce poslovanja i ponašanja koja bi u današnje vrijeme morala biti prioritet svima u dobavljačkom lancu, uvažavajući okoliš kao kategoriju koja nema alternative. Ako to promatramo sa strane uvažavanja koncepta „životnog ciklusa proizvoda i usluga“ koji je usko povezan s okolišnim otiskom, postajemo svjesni činjenice da njegovo smanjenje mora biti zajednički izbor, odnosno načina korištenja resursa.

»**POLEG OPREMLJANJA POSLOVNIH OBJEKTOV, DRŽAVNIH IN JAVNIH USTANOV TER ZASEBNIH PROSTOROV SO OSREDNJE TRŽIŠČE ŠTEVILNI TURISTIČNI OBJEKTI, KI SE NAHAJAJO NA OBALI IN KONTINENTU, V KATERIH SO VGRAJENE PREPROGE IZ REGENERACIJE.**«

Godine zalaganja za održivi razvoj u Hrvatskoj

Autor: Mirjana Matešić
Foto: HR PSOR

HR PSOR je poslovna asocijacija koja u Hrvatskoj okuplja poduzeća s ciljem zajedničkog zagovaranja i ulaganja u održivi razvoj Hrvatske. Dio smo globalne mreže Svjetskoga poslovnog savjeta za održivi razvoj (WBCSD) i članica Europske asocijacije CSR Europe.

Dosad smo organizirali veliki broj tematskih skupova te objavili niz publikacija, priručnika i knjiga na temu održivoga razvoja. Primjerice, u suradnji s Globalnom inicijativom za izvještavanje, preveli smo sve relevantne verzije Smjernica za izvještavanje o održivosti na hrvatski jezik kako bismo hrvatskom gospodarstvu približili načela i strukturu izvještavanja o održivosti. Kako je direktivnom Europske unije nefinancijsko izvještavanje za velika poduzeća postala obveza, ove Smjernice na hrvatskome jeziku od velike su pomoći poduzećima za bolje razumijevanje praćenja i izvještavanja svojih nefinancijskih utjecaja.

Naš najvažniji godišnji događaj jest godišnja Konferencija o društveno odgovornom poslovanju (DOP) koja se tradicionalno održava krajem studenoga. Na Konferencijama svake godine sudjeluje više od 200 sudionika, uglavnom

predstavnik gospodarstva. Ovdje svake godine relevantni stručnjaci, koji u Hrvatsku donose informacije o trendovima u ovom području, govore mnogi strani a naši stručnjaci prenose dobru praksu, raspravljaju o izazovima i razmjenjuju iskustva. Konferencije traju dva dana, a drugi dan se predstavljaju stručni i znanstveni radovi iz područja održivog razvoja, odgovornoga poslovanja, primjera dobre prakse. Dosad su radovi objavljeni u Zborniku radova konferencija o DOP-u, a od ove godine najbolji radovi bit će objavljeni u specijalnom izdanju Socijalne ekologije, A1 znanstvenog časopisa jer nam je cilj promovirati održivi razvoj i društveno odgovorno poslovanje kao struku.

INDEKS DOPA

Jedan od važnijih dijelova Konferencije je dodjela nagrade Indeksa DOP-a, projekta koji već više od 11 godina provodi-

Dobitnici Indeks DOPA 2018

Sa svečanog potpisa Povelja o raznolikosti listopada 2017. godine.

mo u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom. **Nagrada se temelji na metodologiji koju su razvili naši stručnjaci, a koja evaluira utjecaje poduzeća u svim glavnim područjima održivosti. Evaluiramo ekonomski doprinos, stratešku opredijeljenost za održivi razvoj, utjecaj poduzeća u području zaštite okoliša, radnih odnosa, ulaganja u zajednicu te ljudskih prava i politike raznolikosti.** Vrlo iscrpan on-line upitnik, koji se za velika poduzeća sastoji od 137 pitanja, rezultira rang-listom poduzeća u području nefinancijskih utjecaja, a najbolji svake godine budu nagrađeni.

Osim glavnih nagrada, dodjeljujemo i sektorske u području upravljanja okolišem, ulaganja u zajednicu, upravljanja radnom okolinom, te ljudskim pravima i raznolikošću. Namjera je Indeksa DOP-a pokazati da kad govorimo o odgovornom poslovanju ovdje ne mislimo na donacije i filantropiju već aktivno upravljanje nefinancijskim utjecajima poduzeća.

ODGOVORNOST DO OKOLIŠA I DRUŠTVA

Odgovornost leži u načinu kako poduzeća kreiraju svoje proizvode i usluge te kakav utjecaj na okoliš i društvo stvaraju tim procesima, a manje je riječ o načinu kao dio svojih prihoda doniraju za društveno korisne projekte. Prošle je godine u Indeksu DOP-a sudjelovalo 112 poduzeća što je značajan broj ako se u obzir uzme složenost procesa, a i veliki pomak od inicijalnih 36 sudionika koliko ih je sudjelovalo prve godine.

I neki od članova SLO CRO Poslovnog kluba dobitnici su nagrade Indeks DOP-a. Tako je Vetropack Straža d.d. dobitnik glavne nagrade Indeks DOP-a za velika poduzeća 2008.,

»GRE ZA ODGOVORNOST, NA KAKŠEN NAČIN PODJETJA USTVARJAJU SVOJE IZDELKE IN STORITVE, IN KAKO PRI TEM VPLIVAJO NA OKOLJE IN DRUŽBO IN NE TOLIKO ZA TO, KOLIKŠEN DEL SVOJIH PRIHODKOV NAMENIJO ZA DRUŽBENO KORISTNE PROJEKTE.«

2012. te 2017. godine. AquafilCRO d.o.o. dobitnik je Indeksa DOP-a za najveći napredak 2017. godine dok je Regeneracija d.o.o. dobitnik Indeksa DOP-a za odgovorne politike i prakse upravljanja okolišem 2016. godine.

Na kraju, posebno želim istaknuti važan sektorski projekt na kojem HR PSOR radi posljednje dvije godine, a to je Povelja o raznolikosti.

Cilj ovoga projekta je poticanje raznolikosti i uključivosti na tržištu rada svih manjinskih ili potencijalno ugroženih skupina. Povelja potiče organizacije potpisnice na izradu politike raznolikosti u sklopu koje se u procese upravljanja ljudskim potencijalima, kao što je najvažniji proces zapošljavanja, uvode metode koje isključuju pristranost. Rezultat uključivanja i raznolikosti je osnaživanje manjinskih ili ugroženih skupina s jedne strane a s druge angažman zaposlenika koji se temelji isključivo na kompetencijama što može značajno utjecati na motiviranost zaposlenika te posljedično i na uspjeh organizacije. Provedba politike raznolikosti u poduzeću rezultira većom ulogom žena u vodstvu organizacija, a istraživanja pokazuju da osim osnaživanja žena, ova praksa donosi bolje poslovne rezultate organizacija i veću otpornost turbulencijama na tržištu.

Članstvo u HR PSOR-u omogućeno je svim odgovornim poduzećima u Hrvatskoj koja žele dati aktivan doprinos razvoju uvjeta za odgovorno poslovanje i prelazak na održivi razvoj, a naše aktivnosti kao i publikacije dostupne su svim zainteresiranim predstavnicima gospodarstva. Više je dostupno na www.hrpsor.hr.

Održive inovacije u industriji poliamida 6

Autor: Tina Šuštar, AquafilSLO d.o.o.

Grupa Aquafil, u koju je uključeno 16 tvornica u 8 država, jedan je vodećih svjetskih proizvođača sintetičkih vlakana poliamida 6, od kojih nastaju podne obloge, i važan je proizvođač sintetičkih vlakana za odjeću, kao što su kupaci kostimi, čarape i sportska odjeća. Sjedište poduzeća je uz jezero Garda u sjevernoj Italiji.

Preuzimanjem slovenske tvornice za polimerizaciju i proizvodnju poliamidnih vlakana Julon, koja se preimenovala u AquafilSLO, poduzeće je 1995. godine počelo svoju djelatnost širiti i u druge države: 2001. godine i u Hrvatsku. Grupom Aquafil upravlja vizionarski predsjednik, gospodin Giulio Bonazzi, koji čvrsto vjeruje da je za održivi razvoj i očuvanje okoliša nužan prelazak na kružno gospodarstvo. Veliki dio kapaciteta Aquafila usmjeren je na razvoj i istraživanje kao podrška održivom razvoju.

O inovacijama u industriji poliamida 6, koje je uvela Grupa Aquafil, razgovarali smo s **Edijem Krausom**, glavnim direktorom AquafilSLO i AquafilCRO, koji je na čelu oba poduzeća od njihovih početaka.

Kupci u grani tekstilnih podnih obloga i odjeće sve češće potražuju materijale koji imaju što manji utjecaj na okoliš. Kako je Aquafil odgovorio na takve zahtjeve tržišta?

Na području proizvodnje poliamida 6 u Aquafilu na taj smo izazov odgovorili novim poslovnim modelom, koji se temelji na načelima kružnoga gospodarstva. Razvili smo u svjetskom mjerilu jedinstveni sustav regeneracije ECONYL® za beskonačno recikliranje poliamida 6 iz poliamidnog otpada. Poliamid ECONYL®, od kojega proizvodimo vlakna za odjeću i tekstilne podne obloge, ima velike prednosti za okoliš. ECONYL® omogućuje da primarne sirovine (sirovu naftu) zamijenimo otpadom koji prikupljamo po cijelom svijetu i tako smanjujemo ispuštanje stakleničkih plinova do 80 posto u usporedbi s klasičnom proizvodnjom poliamida 6.

Gdje se vaš regenerirani poliamid ECONYL® upotrebljava i kakva je njegova cijena u usporedbi s uobičajenim poliamidom 6?

Vlakna ECONYL® za svoje proizvode koriste

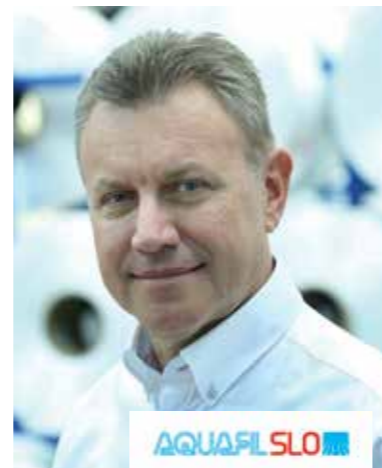
globalne robne marke s područja tekstilnih podnih obloga i odjeće koje slijede vrednote održivoga razvoja i kružnoga gospodarstva. ECONYL® nam je omogućio da smo svoje proizvode prekvalificirali iz osnovnih u posebne proizvode, za koje su kupci spremni platiti više.

U kemijskoj se industriji pokušava nadomjestiti naftu i plin kemikalijama dobivenim iz biljnih izvora. Ulažete li u Aquafilu u razvoj takvih tehnologija?

Prošlog su lipnja AquafilSLO i Aquafil zajedno s još 10 partnera iz europskih država dobili EU-sredstva za 4-godišnji projekt imenovan Effective. Zadaće partnera u

»SKUPINO AQUAFIL VODI VIZIONARSKI PREDSEDNIK, GOSPOD GIULIO BONAZZI, KI TRDNO VERJAME, DA JE PREHOD V KROŽNO GOSPODARSTVO NUJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IN OHRANJANJE OKOLJA. VELIK DEL AQUAFILOVIH KAPACITET JE USMERJEN V RAZVOJ IN RAZISKAVE V PODPORO TRAJNOSTNEMU RAZVOJU.«

okviru projekta Effective su proizvoditi polimere od obnovljivih izvora umjesto od sirove nafte, od njih izraditi strukturno poboljšana vlakna odnosno plastične folije te ih koristiti u paleti proizvoda široke primjene. Projekt će po načelima kružnoga gospodarstva proučiti i moguće održive scenarije za te proizvode na kraju njihova život-

EDI KRAUS
glavni direktor AquafilSLO i AquafilCRO

nog ciklusa, kao što su regeneracija, recikliranje odnosno proces biorazgrađivanja/kompostiranja.

AquafilSLO i Aquafil S.p.A. imat će aktivnu ulogu u izradi bio osnovanog poliamida, i to od izrade osnovnih sirovina i njihove pretvorbe u poliamid do rastaljene pređe u visoko kvalitetna vlakna.

Danas nam je izazov migracija radne snage

Autor: Mirjana Pajas

Profil Group, osnovana je 1989. godine u Sloveniji kao prva samostalna tvrtka specijalizirana za ljudske resurse na području jugoistočne Europe. Ove godine obilježavamo i slavimo 30 godina rada i ekspertize u »head huntingu«; tj. usluzi potrage i ponude izvršnih i menadžerskih pozicija te poslovnog savjetovanja u pružanju usluga održivih stručnih rješenja, na području Slovenije, Hrvatske, Srbije, BiH, Crne Gore, Makedonije, Kosova, Albanije, Rumunjske i Bugarske.

Tijekom svih ovih godina dogodile su se brojne turbulencije, te se je i tržište rada i potrebe klijenata drastično mijenjalo. Lokalno, svaka zemlja ima i svoje tipičnosti. Profil Slovenije je market leader u cijelom portfelju usluga ali je i specijalizirana za složene projekte: Usluge savjetovanja Uprave kompanije, evaluaciju učinkovitosti top menadžmenta, sukcesiju te tranziciju top menadžmenta jer slovensko tržište je ipak najrazvijenije ali i najbolje plaćeno u regiji.

U Profilu Hrvatska u zadnje dvije godine počeli smo se više fokusirati na savjetodavne usluge tako da osim HR konzaltinga radimo i "due diligence" te savjetujemo oko upravljanja radnim učinkom, upravljanja talentima te procjenjujemo i savjetujemo oko poboljšanja organizacijske klime. Prema zahtjevima klijenata, od ove godine, radimo i interim menadžment, t.j. šaljemo svoje menadžere specijaliste u tvrtke da savjetuju unutar klijentove organizacije kod konkretnih problema ili projekata, s rezultatom poboljšanja poslovanja.

»SOOČAMO SE Z ZANIMIVIM TRENDOM VRAĆANJA MENEDŽERJEV, KI SO NEKAJ LET PREŽIVELI NA IRSKEM, V NEMČIJI, EMIRATI, KANADI ALI PA NA VELIKIH KRIŽARKAH IN SI ŽELIJO, DA JIM POIŠČEMO DOBRO DELOVNO MESTO V DOMOVINI.«

Prije desetak godina Grupa je bila fokusirani na restrukturiranje kompanija sa svim složenostima koje su povezane s aktivnostima pri upravljanju promjenama. Danas nam je izazov migracija radne snage koja odlazi iz regije, osobito iz Slovenije i Hrvatske prema zapadnoj Europi ali i drugim krajevima svijeta.

Profil Grupa ima svoju najveću snagu upravo u regionalnom zajedništvu. Radimo zajedničke projekte gdje uspješno rješavamo potrebe radne snage npr. u hrvatskom turizmu s ljudima iz BiH, Srbije, Makedonije ili s Kosova.

Zanimljivi trend s kojim se polako suočavamo je povratak menadžera koji su nekoliko godina proveli u Irskoj, Njemačkoj, Emiratima, Kanadi ili pak na velikim krizerima, koji nas traže da im nađemo dobru poziciju u domovini. Taj profil stručnjaka je osobito zanimljiv stranim investitorima

koji kod nas otvaraju projekte jer upravo takav profil menadžmenta oni traže za svoju upravu: znanje lokalnog tržišta ali i internacionalno iskustvo.

Često su zahtjevi klijenata kompleksniji i zahtjevniji, tako da se vrlo često moramo fokusirati na proces koji uključuje rad našeg cijelog tima iz više zemalja koji uključuje: psihologa, predavača, HR Managera, Projekt Managera i rekrutera. Ovakva multinacionalna ekipa je jamstvo uspjeha.

MIRJANA PAJAS, PROFIL GRUPA D.O.O. CROATIA

Stručnjakinja ljudskih potencijala, fakultetskog obrazovanja u području prava s magisterijem iz Socijalnog rada te ovlaštenim Certifikatom Menadžera ljudskih resursa. Ima ekspertizu iz ljudskih resursa te više od 23 godina radnog iskustva u različitim industrijama kao što su ugostiteljstvo i hotelijerstvo, američka farmaceutska industrija, investicije.

Dani Slovenije u Slavoniji

Autor: Bernar Šrajner i Matjaž Marko

Foto: Bernard Šrajner

Veleposlanstvo Republike Slovenije u Zagrebu ove je godine u Osijeku pripremilo već četvrte Dane Slovenije u Slavoniji, od 10. do 13. svibnja. U kulturnom dijelu programa Veleposlanstvo je posvetilo veliku pozornost kulturnoj baštini i osječkoj publici predstavilo prvoga slovenskog fotografa Janeza Puhara iz Kranja.

Naime, Osijek i Kranj bratimljeni su gradovi već nekoliko desetljeća pa se tako gradonačelnik grada Kranja Matjaž Rakovec sastao s dogradonačelnicom grada Osijeka Žanom Gamoš te otvorio izložbu, koja se nastavila s predavanjem gospođe Petre Puhar, suautorice izložbe. Ujutro dana 11. svibnja, Osijek je posjetio gradonačelnik grada Maribora Saša Arsenović, koji je zajedno s dogradonačelnikom grada Osijeka Borisom Piližotom posadio kalem stare vinove loze.

Maribor je, naime, od 1995. godine također bratimljeni grad Osijeka i s njime već niz godina aktivno sudjeluje u najrazličitijim projektima. Veleposlanstvo je u okviru Dana Slovenije u Slavoniji obilježilo i Svjetski dan pčela (20. svibnja).

Na gospodarskom području slovenski su stručnjaci 10. svibnja aktivno sudjelovali na 2. međunarodnom forumu Roboti dolaze: utjecaj robo-

tizacije na gospodarstvo i društvene promjene koji se održavao u Centru Ericsson Nikola Tesla u Osijeku.

Zadnji dan Dana Slovenije u Slavoniji, 13. svibnja, na Fakultetu za elektrotehniku, računarstvo i informacijsku tehnologiju (FERIT) u Osijeku održao se događaj Zelena energija: iskustvo Slovenije i Hrvatske. Na događaju Saša Jamšek, pomoćnik direktora Područja upravljanja sredstvima i projektima slovenskog Elektro-gospodarstva (ELES) i Mate Lasić, voditelj projekta SINCRO.GRID Hrvatskog operatera prijenosnog sustava (HOPS) predstavili su najvažniji projekt na području pametnih elektroenergetskih mreža, koji je u tijeku između obje države te je podržan s EU sredstvima SINCRO.GRID. Gradonačelnik grada Kranja, Matjaž Rakovec, predstavio je uvođenje zelene energije u većim općinama, primjer Kranja, koji će biti aktualan i za vrijeme slovenskoga predsjedavanja EU 2021. godine, dok je direktor Obnovljivih izvora energije Osijek, prof. dr. Davor Kralik, upozorio na jedinstvena rješenja koja na području zelene energije uvodi grad Osijek. U nastavku predsjednik SLO CRO Poslovnoga kluba dr. sc. Saša Muminović istaknuo je važnost suradnje Slovenije i Hrvatske na području industrijske revolucije 4.0, robotike, digitalizacije i zelene energije, a vlasnik i direktor poduzeća DoxaKey iz Ptuja, Aldo Ino Ilešič, govorio je o svojim iskustvima u radu s mladima na području robo-

Župan mesta Kranj Matjaž Rakovec je predstavil uvajanje zelene energije v većjo občino, primer Kranja, ki bo še posebej aktualen v času slovenskega predsedovanja EU leta 2021.

Direktor Obnovljivih virov energije Osijek prof. dr. Davor Kralik je opozoril na enkratne rešitve, ki jih na području zelene energije uvaja Osijek.

Predsednik SLO CRO Poslovnoga kluba dr. Saša Muminović izpostavil pomen slovenskega in hrvaškega sodelovanja na području industrijske revolucije 4.0, robotike, digitalizacije in zelene energije.

Lastnik in direktor podjetja DoxaKey iz Ptuja Aldo Ino Ilešič je orisal njegove izkušnje pri delu z mladimi na području robotike in novih tehnologij.

V razpravi, ki jo je vodil prof. dr. Zvonimir Klaić s FERIT, so razpravljavci opozorili na pomen sodelovanja med obema državama na području zelene energije, projekt SINCRO.GRID, pa je dober zgled za nadaljnje sodelovanje na području zelene energije.

tike i novih tehnologija. U raspravi, koju ju je vodio prof. dr. Zvonimir Klaić s FERIT-a, učesnici su upozorili na važnost suradnje između obje države na području zelene energije, projekt SINCRO.GRID dobar je primjer za daljnju suradnju na području zelene energije.

Veleposlanstvo Republike Slovenije iskreno zahvaljuje predsjedniku Saši Muminoviću i SLO CRO poslovnomu klubu za aktivnu suradnju na Danima Slovenije u Slavoniji.

SLOVENIJA
DANI SLOVENIJE U SLAVONIJI

REPUBLIKA SLOVENIJA
VELEPOSLANIŠTVO V ZAGREBU

aero print
LJUBLJANA · ZAGREB

PRINT, PACK & PROMO
www.aprinti.net

1. kontakt za vaš marketing

akcija

GRATIS DOSTAVA: HR & SLO!

rollup
od 39€ + TAX

promo voda
od 30€ + TAX

Zagreb: Petračićeva 4, tel. 092 3520 540
Ljubljana: Vojkova 58, tel. 01 23 555 66

PRINTED
Print EU Partnership

www.aprinti.net | info@aprinti.net

Zaštita podataka – za organizacije predstavlja veliki zalogaj

Autor: Karlo Paljug, mag. iur.
Foto: Fotolia

Vijest o početku primjene GDPR (General Data Protection Regulation) ili Opće uredbe o zaštiti podataka, potaknula je u početku poslovni svijet budući da je donijela mnogo drastičnih promjena u poslovanju. Svaka organizacija koja pohranjuje, skuplja i obrađuje podatke pojedinaca mora imati regulirani izvor tih informacija. Osim pravnih zahtjeva koje GDPR postavlja, postoje i određeni zahvati u području IT i njegove infrastrukture.

Uredba propisuje i stavlja pred svoje obveznike zahtjev uspostave tehničke i integrirane zaštite podataka.

Prvi termin, tehnička zaštita, označava provedbu tehničkih i organizacijskih mjera za omogućavanje učinkovite primjene načela zaštite podataka, odnosno kako bi se osigurala odgovarajuća razina sigurnosti s obzirom na rizik. Tako je Uredbom predviđeno provođenje raznih mjera kako bi se osigurala sigurnost obrade osobnih podataka od pseudomizacije, enkripcije, osiguranja cjelovitosti pa do uspostave dostupnosti nakon incidenta i testiranja učinkovitosti samih mjera.

Drugi termin, odnosno integrirana privatnost, je koncept dr. Ann Cavoukian, koji je razvijen devedesetih godina prošloga stoljeća, kako bi se pokušalo riješiti sve veće i sustavnije efekte informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Integrirana privatnost obuhvaća trilogiju koja pokriva:

- IT sustave;
- Odgovorno poslovanje;
- Mrežnu infrastrukturu.

Osnovna načela integrirane privatnosti koja je potrebno zadovoljiti:

1. Proaktivno, ne reaktivno; preventivno, ne korektivno;
2. Privatnost je zadana;
3. Privatnost, integrirana u dizajn;
4. Potpuna funkcionalnosti: pozitivna suma, a ne suma nula;
5. Privatnost od početka do kraja: životni ciklus potpune zaštite;
6. Preglednost i transparentnost;
7. Poštivanje privatnosti korisnika: usredotočenost na korisnika.

Ukratko, obveznici GDPR, osim pravnih dokumenata i politika privatnosti koje će napisati, morat će urediti privatnost na razini IT sustava te provjeriti organizacijske mjere koje su uspostavljene. Iako sama Uredba ne daje jasne odgovore, prema kojim sigurnosnim standardima je potrebno postaviti tehničke i organizacijske mjere sigurnosti, zasad se u to nabolje uklapa standard ISO 27001.

Potrebno je napomenuti kako su nedavno nadzorna tijela, zbog neimplementacije sigurnosnih standarda u području IT, izvršitelju i voditelju obrade, u Grčkoj i Italiji izrekla kazne u visini od više desetaka tisuća eura.

Svoje viđenje i odgovore na neka aktualna pitanja dala nam je direktorica Ascaldere, Irena Jakša-Zupančić, koja ima više od 20 godina iskustva s informacijskom tehnologijom i vjeruje kako su sigurnost i privatnost na prvom mjestu. Zajedno sa svojim timom ima i bogato iskustvo u provedbi raznih projekata s područja zaštite podataka te je česti gost i izlagač na raznim predavanjima i konferencijama.

DOBRA PRILIKA ZA POZITIVNE PROMJENE

Razgovarajući o tome predstavlja li GDPR za kompanije i organizacije izazov ili problem, navela je kako iako usvajanje GDPR većina nije pozdravila,

da to je dobra prilika za pozitivne promjene. Irena Jakša-Zupančić navodi: „Ostavimo li po strani prenapuhane medijske probleme, koje donosi GDPR za organizacije svih vrsta i ako gledamo na GDPR kao priliku za pozitivne promjene, a koja će dovesti do povećane konkurentnosti organizacije, zapravo nalazimo poslovno utemeljene razloge za uvođenje strateških promjena u poslovanju, a ne samo nužne prilagodbe. Stoga bi organizacije promjene trebale gledati kao izazov i ne kao problem.“

Značenje GDPR za pojedince i za organizacije je različito. Za organizacije predstavlja veliki zalogaj, no za pojedince koji koriste usluge pojedine organizacije regulativa je dosta povoljna. Svatko tko kupuje ili koristi usluge kompanije i organizacije također donosi na pladnju svoje osobne podatke, zato je važno da se informacije pažljivo štite, koriste prikladno i ne zloupotrebljavaju.

»POMEMBNO JE, DA SI PRED NAMESTITVIJO APLIKACIJ VZAMEMO ČAS IN VSAJ PRELETIMO SPLOŠNE POGOJE POD KATERIMI BOMO APLIKACIJO UPORABLJALI. ŠE VEČ POZORNOSTI JE POTREBNE, PREDEN PRIVOLIMO V ZBIRANJE PODATKOV, KAR PONUDNIK APLIKACIJE NAJVEČKRAT UPORABLJA Z NAMENOM OBDELAVE PODATKOV, SLEDNJE PA LAHKO PREDSTAVLJA VEČJI POSEG V ZASEBNOST.«

S time se slaže i Irena Jakša-Zupančić koja navodi: „Pojedinci sve više iščekuju da organizacije s osobnim podacima rade zakonito, transparentno, pažljivo, pouzdano, pravedno i pošteno. Briga oko usklađenosti s GDPR-om nije ništa više od ispunjavanja očekivanja pojedinaca koji dolaze u kontakt s pojedinom organizacijom.“

VIŠE OPREZNOSTI KOD DAVANJE PRIVOLE

Obzirom na učestale probleme u području mobilne telefonije, dotaknuli smo se i pitanja što je sa zaštitom osobnih podataka na telefonu. Telefoni koji su nekad bili namijenjeni samo za pozive, danas su drastično promijenili situaciju. Pametni telefoni su osobni mali prozor u svijet, mini računala koja nosimo svugdje sa sobom. S njima zovemo, šaljemo poruke, fotografiramo, snimamo, igramo igrice, koristimo različite aplikacije i pregledavamo Internet. Aplikacijama često omogućujemo pristup različitim podacima, stoga treba biti oprezan pri korištenju interneta na mobilnom telefonu.

Na nužnost opreza pozornost skreće i direktorica kompanije Ascaldere, Irena Jakša-Zupančić: „Važno je da pri korištenju aplikacija uzmemo vremena i barem letimično pregledamo opće uvjete pod kojima je aplikacija stavljena u uporabu. Još više pozornosti kod davanja privole, koju pružatelj aplikacije često koristi u svrhu obrade, što može predstavljati još veće zadiranje u našu privatnost.“

S tim na umu, novu Uredbu potrebno je promatrati kao mogućnost za bolji plasman na tržištu i kao hibridno područje koje, osim zadovoljavanja pravnih standarda, traži poštivanje tehničkih i organizacijskih standarda.

Digital transformation of business processes into effective, efficient, and secure paths pave the way for your company's long-term success. We merge first-rate services with tech-savvy solutions, be it for cyber-security, General Data Protection Regulation (GDPR), optimization, or other business processes. This is the future direction of business and IT, and Ascaldera is here to help you on your journey.

Tržište rada nalazi se u prijelomnom trenutku: iskoristite prigodu i dobijte najbolje talente u regiji!

Uspostavite kontrolu nad rizicima tržišta rada i pomanjkanjem kadra pomoću novih načina pronalaženja kadra i regrutiranja.

Kakvi su trenutačni izazovi tržišta rada u Hrvatskoj i regiji?

Nestabilno stanje na tržištu, promjene u granama djelatnosti, prilagodavanje povećanim ili smanjenim potrebama proizvodnje te dužim izostancima redovito zaposlenih najčešći su čimbenici zbog kojih svojim klijentima osiguravamo radnu snagu zaposlenju u agenciji Kariera.

Svijet zapošljavanja u regiji mijenja se brzo i neočekivano, donoseći sve izoštrenije poslovno okruženje, unutar kojega je teško unaprijed prognozirati/predvidjeti potrebu za novim kadrom. Posljedice neučinkovitog i nefleksibilnog zapošljavanja izravno se odražavaju na poslovanje tvrtke, stoga je neophodno planiranje kadrovskih potreba i pretходna priprema pomoću unutarnjih i vanjskih partnera, koji u tome mogu pomagati tvrtkama svojim znanjem i iskustvima.

Alarmanтни nedostatak radnika s obzirom na potrebe poslodavaca.

Potrebe poslodavaca za radnom snagom sve su veće, ovisno o djelatnosti i sezonske prirode grane djelatnosti. Tržište rada postalo je tržište radnika, gdje radnici biraju radno mjesto sukladno boljim uvjetima.

Najveće potrebe i najveći izazovi pri traženju radnika su kod radnika do SSS stupnja, i to u proizvodnji, skladištu i logistici, ugostiteljstvu, turizmu, građevinarstvu i trgovini. Samo u turizmu trenutno nedostaje 30.000 radnika.

S obzirom na velike potrebe, radnici imaju široke mogućnosti odabira poslova, što značajno utječe i na dugoročnost ostanka radnika na jednom radnom mjestu te dovodi do vrlo čestih mijenjanja poslodavaca, pa je već vrlo teško odabrati kvalitetnog, motiviranog i lojalnog radnika.

Hrvatske tvrtke i poduzeća u regiji trebaju radnike, što duže to bolje.

Unatoč bazenu koji je gotovo prazan i iskorišten, zahtjevi pri selekciji i dalje ostaju isti i visoki. To poslodavcima dodatno otežava popunjavanje potreba i potiče na promišljanje aktiviranja dodatnih kanala kao izvora radne snage. Sve važnije postaju agencije za posredovanje u zapošljavanju, koje sada, osim regrutacijsko-selektivne uloge, dobivaju i savjetodavnu ulogu kod korisnika.

Kod nas u Karieri primjećujemo da same tvrtke teško mogu naći dovoljno kadrova za popunjavanje svojih potreba, budući da se radnici ne prijavljuju na oglase za posao, ne pojavljuju se na raz-

govorima ili nisu primjereni i kvalificirani za raspisano radno mjesto. Kariera pomoću suvremenih metoda regrutiranja putem više kanala doseže prvenstveno radnike koji su kvalificiraniji, angažiraniji i zainteresiraniji za posao.

»KAKŠNA JE FORMULA ZA HITRO IN PRILAGODLJIVO KADROVSKO STORITEV?»

DA BI NAŠLI DOBREGA DELAVCA MORATE POZNATI LOKALNE SPECIFIKE, DELODAJALCE IN KANDIDATE.«

Za učinkovito traženje radnika nije više dovoljna samo objava na kadrovskim portalima, tzv. „job boardima“?

Kadrovski portali, tzv. „job boardi“, naravno i dalje ostaju primaran način objave radnih mjesta, ali to više nije dovoljno. Tilen Prah: „Kadrovski portali pasivan su način traženja novih radnika, koji se obraćaju samo aktivnim tražiteljima zaposlenja. A njih je u određenom

VAŠI STRUČNJACI NA TRŽIŠTU RADA

Kariera - jedno od najvećih kadrovskih poduzeća u regiji.

SLOVENIJA
KARIERA d.o.o. Dunajska cesta 165, 1000 Ljubljana, SI
Telefon: +386 1 300 31 00 | E-adresa: info@kariera.si

HRVATSKA
HSG KARIERA HR d.o.o. Savska 32, 10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 776 70 20 | E-adresa: info@kariera.hr

»TRG DELA: ZARADI POMANJKANJA DELAVCEV JE POTREBNO NAJTI NOVO FORMULU ZA UČINKOVITO, HITRO IN PRILAGODLJIVO KADROVSKO STORITEV!«

trenutku samo oko 15 posto cjelokupne populacije aktivnoga stanovništva. Mi se u poduzećima i prvenstveno u kadrovskim agencijama pokušamo obratiti i pasivnim tražiteljima zaposlenja na najinovativnije načine; prvenstveno na prostorima i lokacijama koji nisu primarno orijentirani na tražitelje posla – od uključivanja kadrovskih oglasa u opće marketinške kanale, preko letaka za usluge i proizvode, do sms-kampanja i preporuka suradnika.“

Veliku ulogu pri našoj učinkovitosti pri traženju radnika ima i sveobuhvatno vođenje kadrovskih procesa, kojima angažiramo kandidata već prije poslanih molbe za posao, a potom smo s njim u prestonom kontaktu tijekom cijelog postupka. Ovakav način angažiranog rada pokazao se veoma učinkovitim, time što utječe na veći odaziv kandidata čime ih se više njih odluči za zaposlenje kod odabranog poslodavca a i fluktuacija radnika je manja.

Razvili smo vlastiti sustav multikanalnog regrutiranja, koji nam omogućuje doseganje i onih radnika koji nisu prijavljeni na Zavodu za zapošljavanje i koji možda ne vide oglase. Ključno je poznavanje lokalnoga okruženja i kanala po kojima možemo doći do primjerenih radnika.

Što je važno radnicima pri odabiru radnog mjesta i kako je s time povezan lov za boljim prilikama u regiji ili inozemstvu?

Prema istraživanju koje smo napravili u Karieri, najprimjereniji parametri

na temelju kojih se radnici odlučuju za zaposlenje su sljedeći (po redoslijedu važnosti): rad u smjenama, mogućnost slobodnih vikenda, klima i odnosi u tvrtki, plaća, radni uvjeti, napredovanje, udaljenost. Radnicima su, u pravilu, pri izboru radnog mjesta najvažniji visina plaće, izostanak rada u smjenama i slobodni vikendi.

Hrvatski radnici vide prednost rada u inozemstvu prvenstveno u visini dohotka i isplati dodatka koji se u Hrvatskoj u većini slučajeva ne isplaćuju - npr. prehrana, prijevoz, regres i sl. Primjećujemo da se u određenom postotku, usprkos ponudi veće plaće ili boljih uvjeta, odlučuju za posao u Hrvatskoj, prvenstveno zbog jezika i kulture, rodbinskih veza, vlasništva stanova. Specifičnost koja je slična slovenskim radnicima je ta da je veliki postotak posjedovanja vlastitih stanova, zbog čega su potencijalni kandidati manje skloni selidbi unutar zemlje, a više traže posao u blizini doma. Oni koji žive u područjima koja kandidatima ne nude opcije često se odlučuju za dnevnu migraciju na rad u inozemstvu.

Značaj kadrovskih agencija i uloga kadrovskih agencija u Hrvatskoj.

Uloga kadrovskih agencija je svake godine sve veća, tako da ih poduzeća vide kao dodatnu pomoć za pronala-

ženje adekvatnog kadra koji im je potreban. No trenutačno svijest poduzeća još uvijek nije dovoljno visoka da bi to bila redovita praksa. Agencije se često angažiraju samo za „gašenje vatre“, kad se zaista mora pristati i na puno manje no što bi se inače moglo. Kvalitetne agencije redovito su u toku s izazovima na tržištu rada, a uz redovitu potporu u regrutaciji i selekciji kandidata ističu svoju istraživačku i savjetodavnu ulogu, preko koje svojim klijentima osiguravaju dodatnu važnost i značaj. Postoji sve veći broj poslodavaca koji sve više prepoznaju važnost uključenosti agencija u kontinuirani rad, pri čemu se vidi osviještenost poslodavaca u smislu lakšeg budućeg pronalaska radne snage, kao i rada na tome da trenutne radnike dugoročno zadrže kod sebe.

U Hrvatskoj u zadnje vrijeme opažamo rast slobodnih radnih mjesta tj. narudžbi kadra od strane naših klijenata, i to od 50 posto. Poduzeća su sve više svjesna toga da, pored većeg dosega i brojnih kanala za traženje kadrova, agencije omogućuju odličnu poslovno-pravnu podršku, nudeći ih svu kadrovsku administraciju i obračun plaće i savjetujući im u vezi s trendovima i izazovima na tržištu rada, što našim klijentima omogućuje prednost na danas veoma promjenljivom tržištu rada.

Članovi 2018 - 2019

Adria Mobil d. o. o.	KRAS mesna industrija d. o. o.
Aero Print	Lancom d. o. o.
Ascaldera d. o. o.	LEXPERA d. o. o.
Atlantic Grupa d. d.	MAI d. o. o.
AquafilCRO d.o.o.	Metal Product d. o. o.
Bureau Veritas d. o. o.	Modri Val d. o. o.
Dejan Fičko	NAI SIGNIFICA d. o. o.
Dalekovod d. d.	Obrtničko poduzetnička zadruga Mreža za poslovno savjetovanje
Deloitte d. o. o.	Odvjetničko društvo Mateša & Kapitan
Calcit Lika d. o. o.	Odvjetničko društvo Župan, Babić & Antunović d. o. o.
Chromos boje i lakovi d. d.	OPERETA d. o. o.
COMARK d. o. o.	Optima Leasing d. o. o. u likvidaciji
COFACE PKZ	ORBICO d. o. o.
Color Media Communications d. o. o.	PETROL Hrvatska d. o. o.
CRO LAMA d.o.o.	Podravka prehrambena industrija d. d.
Crowe	Poliklinika I-MED
ERSTE d. o. o.	Pošta Slovenije d. o. o.
EROP Consulting d. o. o.	PROFIL GRUPA d. o. o.
Fragmat H d. o. o.	Regeneracija d. o. o.
GEN-I Hrvatska d. o. o.	RIKO d. o. o.
Gorenje Zagreb d. o. o.	Terme Tuhelj d. o. o.
H-Grad d. o. o. član Pomgrad grupe	Tiko Pro d. o. o.
HEP Energija d. o. o.	Triglav osiguranje d. d.
HEP- ESCO d. o. o.	Tungaloy rezni alati d. o. o.
Intereuropa logističke usluge d. o. o.	Vetropack Straža d. d.
Intra lighting d. o. o.	Vivo d. o. o.
Julius Rose d. o. o.	Vladimir Tonaj
KARIERA d. o. o.	Zavod obrtnikov in podjetnikov Posavje
KOTKA d. d.	
KPMG Croatia d. o. o.	

**SPIRIT
SLOVENIJA**
JAVNA AGENCIJA

**Odaberite provjerenog, pouzdanog
i profesionalnog posrednika
- odaberite Operetu**

**16 godina iskustva u
posredovanju nekretninama**

**Licencirani
i uvijek dostupni agenti**

**Kvalitetna i potpuna usluga
- one stop place**

**Znamo kako postići najveću
moguću cijenu nekretnine**

**www.opereta.hr
office@opereta.hr /01 3820 050**

I FEEL
SLOVENIA

SLOVENIJA. MOJ NAČIN ISTRAŽIVANJA.

Otkrivajte svoje omiljene staze, popnite se na visoke vrhove, skočite u kristalno čistu vodu ili doživite osobni kontakt s netaknutom prirodom. Doživite uzbuđljivu Sloveniju na svoj način.

#ifeelsLOVEnia
#myway

www.slovenia.info